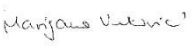

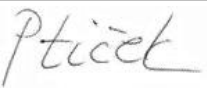

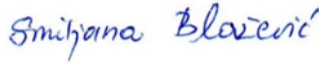
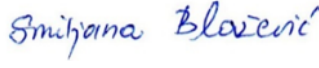

**Studija strateške procjene utjecaja na okoliš
„Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje
2019.-2025. godine“
DODATAK 1: NETEHNIČKI SAŽETAK**

**Zeleni servis d.o.o.
lipanj, 2020.**

Naručitelj:	Općina Zadvarje Sv. Kata 28, 21 255 Zadvarje
PREDMET:	Studija strateške procjene utjecaja na okoliš Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.- 2025. godine DODATAK 1: NETEHNIČKI SAŽETAK
Izrađivač:	Zeleni servis d.o.o., Split
Broj projekta:	64 / 2019 - 1
Voditelj izrade:	Marijana Vuković, mag. biol. univ. spec. oecol. Tel: 021/325-196
Ovlašteni suradnici Zeleni servis d.o.o.:	dr.sc. Natalija Pavlus, mag. biol.
	Ana Ptiček, mag.oecol.
	Boška Matošić, dipl. ing. kem. teh.
	Marin Perčić, dipl. ing. biol. i ekol. mora
	Nela Sinjkević, mag. biol. et oecol. mar.
Ostali suradnici Zeleni servis d.o.o.:	Josipa Mirošavac, mag. oecol.
	Tina Veić, mag. oecol. et prot. nat.
	Smiljana Blažević, dipl. iur.
Direktorica:	Smiljana Blažević, dipl. iur.
Datum izrade:	Split, lipanj, 2020.

M.P.

ZELENI SERVIS d.o.o. – pridržava sva neprenesena prava

ZELENI SERVIS d.o.o. nositelj je neprenesenih autorskih prava sadržaja ove dokumentacije prema članku 5. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima RH („Narodne novine“, br. 167/03, 79/07, 80/11, 125/11, 141/13, 127/14, 62/17, 96/18). Zabranjeno je svako neovlašteno korištenje ovog autorskog djela, a napose umnožavanje, objavljivanje, davanje dobivenih podataka na uporabu trećim osobama kao i uporaba istih osim za svrhu sukladno ugovoru između **Naručitelja i Zelenog servisa**.

SADRŽAJ:

1 KRATKI PREGLED SADRŽAJA I GLAVNIH CILJEVA SRT-A OPĆINE ZADVARJE I ODNOSA S DRUGIM ODGOVARAJUĆIM STRATEGIJAMA, PLANOVIMA I PROGRAMIMA	7
1.1 Misija i vizija razvoja turizma Općine Zadvarje	9
1.2 Strateški ciljevi SRT-A Općine Zadvarje	10
2 MOGUĆI RAZVOJ OKOLIŠ BEZ PROVEDBE SRT OPĆINE ZADVARJE	22
3 OKOLIŠNE ZNAČAJKE PODRUČJA NA KOJA PROVEDBA SRT-A OPĆINE ZADVARJE MOŽE ZNAČAJNO UTJECATI	25
4 POSTOJEĆI OKOLIŠNI PROBLEMI	25
5 VJEROJATNO ZNAČAJNI UTJECAJI NA OKOLIŠ	28
5.1 Vjerojatnost nastanka kumulativnih utjecaja i međuodnos planiranih mjera	37
5.2 Mogući prekogranični utjecaji	41
6 MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA UKLJUČUJUĆI MJERE SPRJEČAVANJA, SMANJENJA I UBLAŽAVANJA NEPOVOLJNIH UTJECAJA PROVEDBE SRT-A OPĆINE ZADVARJE NA OKOLIŠ	42
6.1 Prijedlozi mjera/smjernica za ublažavanje utjecaja na okoliš.....	42
6.2 Program praćenja stanja okoliša	43
7 KRATKI PRIKAZ RAZLOGA ZA ODABIR RAZMOTRENIH ALTERNATIVI, OBRAZLOŽENJE NAJPRIHVATLJIVIJE RAZUMNE ALTERNATIVNE STRATEGIJE, PLANA ILI PROGRAMA NA OKOLIŠ UKLJUČUJUĆI I NAZNAKU RAZMATRANIH ALTERNATIVI I OPIS PROVEDENE PROCJENE, UKLJUČUJUĆI I POTEŠKOĆE (PRIMJERICE TEHNIČKE NEDOSTATKE ILI NEDOSTATKE ZNANJA I ISKUSTVA) PRI PRIKUPLJANJU POTREBNIH PODATAKA	44
8 ZAKLJUČAK	45

Popis kratica

SRT	Strategija razvoja turizma
CORDEX	Coordinated Regional Climate Downscaling Experiment (Koordinirani eksperiment regionalne klime dinamičkom prilagodbom)
DHMZ	Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb
DMO	Destinacijska menadžment organizacija
EM	Ekološka mreža
GCM	Global Climate Model (Globalni klimatski modeli)
GJ	Gospodarska jedinica
NKS	Nacionalna klasifikacija staništa
PGO	Plan gospodarenja otpadom
POP	Područja očuvanja značajna za ptice
POVS	Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove
PPOVS	Posebna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove
PP SDŽ	Prostorni plan Splitsko-dalmatinske županije
PPUO	Prostorni plan uređenja općine
RCP	Representative Concentration Pathways (Reprezentativne „staze“ (trajektorije) koncentracija)
RegCM	Regionalni klimatski model
RH	Republika Hrvatska
SPP	Strategija, plan i program
SPUO	Strateška procjena utjecaja na okoliš
ZP	Zaštićena područja

UVOD

Strateška procjena utjecaja na okoliš (u daljnjem tekstu SPUO) je postupak kojim se procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom strategije, plana ili programa na okoliš. Provedba postupka strateške procjene definirana je Zakonom o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18) i Uredbom o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš („Narodne novine“, broj 03/17). Ova strateška studija određuje, opisuje i procjenjuje očekivane značajne učinke na okoliš koje može uzrokovati provedba Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025.

Informiranje i sudjelovanje javnosti u pitanjima zaštite okoliša propisano je Uredbom o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, br. 64/08). U postupku strateške procjene utjecaja plana na okoliš javnost sudjeluje u:

1. Postupku izrade strateške studije – određivanje sadržaja. Općina Zadvarje je objavila na svojim web stranicama (<https://www.zadvarje.hr/strategije-razvoja-turizma-opcine-zadvarje/>) Informaciju o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine (KLASA: 335-01/20-01/02, URBROJ: 2155/04-20-03-2 od 07.02.2020) te poziv javnosti i zainteresiranoj javnosti da se očituje o sadržaju strateške studije;
2. Postupku javne rasprave o strateškoj studiji i nacrtu prijedloga plana – javnost i zainteresirana javnost sudjeluje u javnoj raspravi na način da ima pravo pristupa na javni uvid predmeta rasprave; postavlja pitanja tijekom javnog izlaganja o predloženim rješenjima; može upisati prijedloge i primjedbe u knjigu primjedbi koja se obvezno nalazi uz predmet o kojem se provodi javna rasprava, daje prijedloge i primjedbe u zapisnik za vrijeme javnog izlaganja, upućuje nadležnom tijelu pisane prijedloge i primjedbe u roku određenom u obavijesti o javnoj raspravi.

Općinsko vijeće Općine Zadvarje je na 2. sjednici održanoj 18. srpnja 2017. godine donijelo Odluku o izradi Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2017.-2022.¹ (KLASA: 334-05/17-01/01; URBROJ: 2155/04-01-17-1). Temeljem mišljenja Upravnog odjela za komunalne poslove, infrastrukturu i zaštitu okoliša Splitsko-dalmatinske županije² (KLASA: 351-01/17-01/0661, URBROJ: 2181/1-10/07-17-2 od 21. srpnja 2017. godine), za Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2017.-2022. potrebno je provesti postupak strateške procjene utjecaja na okoliš.

Općina Zadvarje je nositelj izrade i donošenja Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine, a ujedno i tijelo nadležno za provedbu postupka strateške procjene Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine.

---

¹ Dodatak 2: Prilog 1. Odluka o izradi Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2017.-2022. (KLASA: 334-05/17-01/01; URBROJ: 2155/04-01-17-1)

² Dodatak 2: Prilog 2. Mišljenje Upravnog odjela za komunalne poslove, infrastrukturu i zaštitu okoliša Splitsko-dalmatinske županije (KLASA: 351-01/17-01/0661, URBROJ: 2181/1-10/07-17-2 od 21. srpnja 2017. godine)

Izrađivač Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine je Sveučilište u Zadru, Odjel za turizam i komunikacijske znanosti i tvrtka PIN studio d.o.o.

Prije započinjanja postupka strateške procjene proveden je postupak Prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu te je Upravni odjel za zaštitu okoliša, komunalne poslove, infrastrukturu i investicije Splitsko-dalmatinske županije donio Rješenje³ da je za Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine nije potrebna provedba Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu (KLASA: UP/I 351-04/19-01/0135, URBROJ: 2181/1-10/06-20-0004).

Općina Zadvarje donijela je Odluku o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine⁴ (Klasa: 335-01/20-01/02; URBROJ: 2155/04-02-20-1, od 07.02.2020.), koja je objavljena na web stranici Općine Zadvarje (<https://www.zadvarje.hr/strategije-razvoja-turizma-opcine-zadvarje/>).

Na internetskim stranicama Općine Zadvarje (<https://www.zadvarje.hr/>) objavljena je Informacija o provedbi postupka određivanja sadržaja strateške studije. U okviru postupka određivanja sadržaja strateške studije održane su konzultacije o sadržaju dana 21. veljače 2020. godine sa početkom u 11,00 sati, u prostorijama Općine Zadvarje Sv.Kate 28, Zadvarje. U vremenu trajanja roka za dostavu mišljenja i prijedloga za sadržaj strateške studije dostavljena su mišljenja javnopravnih tijela (Poglavlje 9. Ostali podaci i zahtjevi koji su utvrđeni prilikom određivanja sadržaja strateške studije).

Za izradu Strateške studije Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine odabran je ovlaštenik Zeleni servis d.o.o.⁵ te mu je dostavljena odluka o sadržaju strateške studije i nacrt prijedloga Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine.

Odluka o sadržaju studije strateške procjene Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine (KLASA: 350-01/19-02/4, URBROJ: 2155/04-02-20-1, od 03. travnja 2020. godine) objavljena je na web stranici Općine Zadvarje (<https://www.zadvarje.hr/>).⁶

---

³ Dodatak 2: Prilog 3. Rješenje za Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine nije potrebna provedba Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu (KLASA: UP/I 351-04/19-01/0135, URBROJ: 2181/1-10/06-20-0004)

⁴ Dodatak 2: Prilog 4. Odluka o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine (Klasa: 335-01/20-01/02; URBROJ: 2155/04-02-20-1, od 07.02.2020.)

⁵ Dodatak 2: Prilog 5. Ovlaštenje tvrtke Zeleni servis d.o.o. za obavljanje poslova zaštite okoliša

⁶ Dodatak 2: Prilog 6. Odluka o sadržaju studije strateške procjene Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine (KLASA: 350-01/19-02/4, URBROJ: 2155/04-02-20-1, od 03. travnja 2020. godine)

1 KRATKI PREGLED SADRŽAJA I GLAVNIH CILJEVA SRT-A OPĆINE ZADVARJE I ODNOSA S DRUGIM ODGOVARAJUĆIM STRATEGIJAMA, PLANOVIMA I PROGRAMIMA

Strategija razvoja turizma Općine Zadvarje (u daljnjem tekstu SRT) razvojni je dokument za razdoblje od 2019. do 2025. godine kojim se usmjerava turistički razvitak općine Zadvarje u navedenom razdoblju. Razvoj turizma se nameće kao jedna od mogućih prilika u svladavanju ključnog izazova, a to je društveno-gospodarska stagnacija područja općine Zadvarje. Svrha SRT-a Općine Zadvarje je definiranje konceptualnog okvira za razvoj turizma na području općine koji će omogućiti učinkovitije iskorištavanje svih resursa općine, a sve u cilju unaprjeđenja kvalitete života lokalne zajednice.

Prilikom izrade SRT-a korištene su različite znanstvene metode kako bi se utvrdile mogućnosti i ograničenja razvoja turizma općine Zadvarje. Izrada Strategije temelji se na analizi relevantnih i recentnih sekundarnih podataka objavljenih u domaćim i inozemnim statističkim i znanstveno-stručnim publikacijama te na podacima koji su prikupljeni i obrađeni tijekom izrade Strategije. Provedena su istraživanja stavova relevantnih dionika i lokalnog stanovništva o stanju i mogućnostima razvoja turizma općine Zadvarje. U tom kontekstu, prikupljeni su relevantni sekundarni podaci o općini koji su analizirani prema Kušenovoj (2002) metodologiji⁷ i sintetizirani s ciljem utvrđivanja postojećeg stanja resursno-atraksijske osnove općine Zadvarje.

Za kvalitetan odabir strateškog pravca razvoja, pristupilo se izradi SWOT analize koja daje pregled vanjskih i unutarnjih čimbenika turističkog tržišta općine odnosno predstavlja vrednovanje snaga, slabosti, prilika i prijetnji okruženja promatranog područja. Vanjska analiza odnosi se na vrednovanje prilika i prijetnji iz okruženja, a unutarnja analiza razmatra snage i slabosti promatranog područja.

SWOT analiza je izrađena na temelju zaključaka proizašlih iz:

- fokus-grupa provedenih s lokalnim dionicima turističke destinacije Zadvarje,
- polustrukturiranog intervjua s predstavnikom Općine Zadvarje,
- dosadašnjih znanstvenih spoznaja o turizmu.

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • povoljni klimatski uvjeti, • povoljan geografski položaj, • atraktivnost i očuvanost prirodne baštine, • atraktivnost materijalne i nematerijalne baštine, • Hidroelektrana Kraljevac, • korištenje obnovljivih izvora energije, • uvedene mjere za poticanje demografskog rasta,	<ul style="list-style-type: none"> • nepovoljan geografski oblik za upravljanje, • neplanska (divlja) gradnja uz obalu, • velik udio starog stanovništva, • nedostatak stručne radne snage, • nepovoljna struktura smještajnih kapaciteta, • nepostojanje imidža destinacije, • nedovoljno razvijena kulturna ponuda, • neiskorištenost povijesnih atrakcija u

⁷ Kušen, E. (2002). Turistička atrakcijska osnova. Zagreb: Znanstvena edicija Instituta za turizam.

<ul style="list-style-type: none"> • blizina velikih turističkih središta, • dobra prometna povezanost (blizina autoceste, magistralnih cesta te zračne i pomorske luke), • bogatstvo tradicionalne gastronomije, • bogata nematerijalna baština, • redovne autobusne linije s većim gradovima u RH, • niska stopa nezaposlenosti, • postojanje gospodarske zone, • tradicija stočnog sajma, • otvorenost lokalne zajednice prema razvoju, • blizina NP, PP i drugih zaštićenih područja. 	<p>turističkoj ponudi,</p> <ul style="list-style-type: none"> • nedovoljna pokrivenost brzim Internetom, • trenutni proračun Općine nije dovoljan za provedbu svih željenih projekata, • neriješeni imovinski odnosi, • nedostatna iskorištenost gospodarske zone, • nedostatak komunalne infrastrukture, • loša infrastruktura na plažama, pristupni putevi i signalizacija, • nedovoljno korištenje novih tehnologija, • nedostatna marketinška aktivnost, • nekvalitetno organiziran promet u mirovanju kao i prometna regulacija, • nedostatak dodatne ponude u turizmu, • devastacija prostora kroz realizaciju projekata sukladno trenutnom prostornom planu, • relativno malen općinski proračun za realizaciju velikih projekata, • nizak stupanj organizacije civilnog društva i lokalnih inicijativa, • problem vlasništva nad nekretninama, • manjak iskustva i znanja o programima ruralnog razvoja.
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • valorizacija poljoprivredne proizvodnje u turizmu, • samoodrživost u smislu samoobskrbljivanja, • povezivanje s ponudom u priobalnim destinacijama i razvoj izletničkog turizma, • razvoj kamping turizma, • razvoj ponude avanturističkog (adrenalinskog) turizma, • struktura terena pogodna za razvoj ponude cikloturizma, • strategija Republike Hrvatske usmjerena je prema razvoju kontinentalnih područja, • samoodrživost, • mogućnost apliciranja na EU fondove, • privlačenje investitora, • privlačenje educirane radne snage, 	<ul style="list-style-type: none"> • turistička i graditeljska eksploatacija uz kanjon rijeke Cetine, • smanjenje broja stanovnika, • razvijene konkurentne destinacije, • visoki porezi, česte izmjene poreznih propisa za poduzetnike u RH, • gašenje hidroelektrane, • politička previranja na razini države.

• izgrađenost autoceste i razvoj telekomunikacija.	

Na temelju dobivenih rezultata i SWOT analizom utvrđeni su razvojni potencijali i ograničenja turizma općine Zadvarje, dok je postavljenim razvojnim ciljevima definiran smjer razvoja turizma Općine za predviđeno razdoblje.

1.1 Misija i vizija razvoja turizma Općine Zadvarje

Misija razvoja turizma Općine Zadvarje naslanja se na realizaciju nacionalne vizije turizma⁸: „Hrvatska je u 2020. godini globalno prepoznatljiva turistička destinacija, konkurentna i atraktivna za investicije, koja stvara radna mjesta i na održiv način upravlja razvojem na svom cjelokupnom prostoru, njeguje kulturu kvalitete, a svojim gostima tijekom cijele godine pruža gostoljubivost, sigurnost i jedinstvenu raznovrsnost autentičnih sadržaja i doživljaja“. Istovremeno Strategija razvoja turizma Općine Zadvarje podržava i misiju razvoja turizma Splitsko-dalmatinske županije⁹: „Dobro organiziran i uspješan turistički sektor zamašnjak je ekonomskog i društvenog razvoja županije“. Misija izražava temeljne vrijednosti i smjernice ponašanja koje dovode do ostvarenja zacrtane razvojne vizije te određuje način na koji će se destinacija razvijati i kako će se njome upravljati.

MISIJA RAZVOJA TURIZMA OPĆINE ZADVARJE
STVARANJE PREPOZNATLJIVE ODRŽIVE DESTINACIJE DALMATINSKE ZAGORE KROZ
VALORIZACIJU RESURSNE OSNOVE S CILJEM NJEZINA OČUVANJA I UNAPRJEĐENJA
KVALITETE ŽIVOTA OPĆINE ZADVARJE I DOŽIVLJAJA TURISTA KOJI JE POSJEĆUJU.

Vizijom razvoja nastoji se stvoriti slika poželjne budućnosti kojoj teže različite utjecajno-interesne grupe i pojedinci (dionici), posredno ili neposredno uključeni u razvoj turizma. Vizija turističkoga razvoja je cjeloviti koncept onoga što svi dionici destinacije uistinu žele postići u okvirima budućega turističkog razvoja. Dobro osmišljena vizija prevladava jaz između postojećega i poželjnoga budućeg stanja, na način da je izazovna i ostvariva. Vizija turizma Općine Zadvarje se postavlja za sljedeće razdoblje od 10 godina, a u njezinu ostvarenju očekuje se suradnja, interes i posvećenost svih dionika.

VIZIJA TURIZMA OPĆINE ZADVARJE
OPĆINA ZADVARJE PREDSTAVLJA ODRŽIVU TURISTIČKU DESTINACIJU KOJA PRIVLAČI
TURISTE MOTIVIRANE PRIRODNIM LJEPOTAMA, KULTUROM I AVANTURIZMOM, A KOJA
PRUŽA GOSTOPRIMSTVO TEMELJENO NA AUTOHTONOM NAČINU ŽIVLJENJA DALMATINSKE
ZAGORE.

⁸ Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine („Narodne novine“, broj 55/13).

⁹ Glavni plan razvoja turizma Splitsko-dalmatinske županije (2017 – 2027) sa strateškim i operativnim planom marketinga. Zagreb: Institut za turizam, 2018.
(file:///C:/Users/kvukovic/Downloads/Glavni_plan_razvoja_turizma_SDZ%20(4).pdf)

1.2 Strateški ciljevi SRT-A Općine Zadvarje

SRT Općine Zadvarje ima tri jednako vrijedna temeljna strateška cilja:

STRATEŠKI CILJ 1.
Unaprjeđenje javne turističke infrastrukture
STRATEŠKI CILJ 2.
Unaprjeđenje ljudskih potencijala i jačanje poduzetništva u turizmu
STRATEŠKI CILJ 3.
Razvoj sustava upravljanja turizmom i okolišem u funkciji turizma

Osim ovih strateških ciljeva nameće se i horizontalni cilj:

HORIZONTALNI CILJ 1.
Unaprjeđenje ukupne kvalitete života u Općini Zadvarje

Strateški ciljevi razvoja turizma Općine Zadvarje su sljedeći:

CILJ 1. UNAPRJEĐENJE JAVNE TURISTIČKE INFRASTRUKTURE

Najveći izazov koji se nameće svakoj turističkoj destinaciji je kako iskoristiti kulturne, prirodne i druge resurse koje posjeduje u svrhu boljega pozicioniranja na turističkom tržištu. Vrlo je važno prepoznati konkurentske prednosti destinacije kako bi se različitim marketinškim aktivnostima na odabranim tržištima djelovalo na turističku potražnju te kako bi se turistička destinacija brendirala kao održiva turistička destinacija izvrsnosti. U skladu s time, a kako bi se osmislile i primijenile različite marketinške aktivnosti, potrebno je uskladiti želje i potrebe turista, odnosno turističke potražnje i lokalnoga stanovništva, kao sastavnoga dijela turističke ponude destinacije. Istovremeno je nužno kvalitetno i održivo upravljati tim razvojem. Općina Zadvarje se nalazi na početnoj točki turističkog razvoja. U sljedećem razvojnom periodu potrebno je razviti turističku infrastrukturu u vidu šetnice uz kanjon rijeke Cetine i razvoja tematskih kulturnih staza te biciklističkih i pješačkih staza u destinaciji. Također je važno osmisliti promet u kretanju i mirovanju na području cijele općine kako ne bi došlo do zagušenja i opterećenja. Jedan od prioriteta koje je potrebno izvršiti kako bi se ostvario ovaj cilj je i osmišljavanje primjerenog prostora za očuvanje tradicije sajmovanja, ali i drugih elementa kulture područja.

CILJ 2. UNAPRJEĐENJE LJUDSKIH POTENCIJALA I JAČANJE PODUZETNIŠTVA U TURIZMU

Nedostatak znanja i vještina potrebnih za razvoj turizma, posebice na početku razvoja, često dovode do neuspjeha destinacije na tržištu. Kako općina Zadvarje ima nedostatak ljudskih potencijala potrebno je osmisliti koncept za privlačenje vanjskih dionika, prije svega onih obiteljskim vezama vezanih uz Zadvarje. Stanovnike koji su trenutno u općini i bave se turizmom potrebno je dodatno educirati u cilju unaprjeđenja ponude, ali i povećanja njihovih poduzetničkih kompetencija. Ovaj cilj treba stvoriti institucionalni okvir, poduzetničku i investicijsku klimu, obrazovne potencijale i sustave za privlačenje investitora.

CILJ 3. RAZVOJ SUSTAVA UPRAVLJANJA TURIZMOM I OKOLIŠEM U FUNKCIJI TURIZMA

Općina Zadvarje nema vlastitu turističku zajednicu niti destinacijsku menadžment organizaciju (u daljnjem tekstu DMO). Brigu o turističkom razvoju destinacije vodi TZ Grada Omiša, ali prema obavljenoj analizi ne nalaze se značajne mjere upravljanja turističkim razvojem niti promocijom destinacije. Umrežavanje dionika s DMO u centru upravljanja omogućuje učinkovitiju međusobnu komunikaciju, suradnju i razumijevanje dionika mreže. Mrežu dionika čine gradska uprava, javni i privatni sektor, lokalno stanovništvo te svi ostali dionici koji utječu na kvalitetno i učinkovito funkcioniranje turističkoga sustava. Razmjena znanja i informacija te partnerski odnos u mreži dionika stvaraju uvjete za usuglašeno zajedničko planiranje, organiziranje, koordiniranje i kontroliranje svih potrebnih aktivnosti u funkciji turizma. Implementacija načela održivoga razvoja i društveno odgovorno ponašanje svih dionika temelj je uravnoteženom ekonomskom, ekološkom i društveno-kulturnom razvoju destinacije. Ovako uređeni cjeloviti sustav upravljanja turizmom pretpostavka je učinkovitim i održivom razvoju destinacije.

CILJ 1. UNAPRJEĐENJE JAVNE TURISTIČKE INFRASTRUKTURE	
PRIORITET	MJERA
<p>Prioritet 1.1. Razvoj i unaprjeđenje javne komunalne, turističke i prometne infrastrukture</p>	<p>Mjera 1.1.1. Izgradnja šetnice uz kanjon rijeke Cetine Cilj ove mjere je iskoristiti prirodni resurs kanjona rijeke Cetine na koji se sa šetnice pruža prekrasan pogled, kako bi se unaprijedila turistička ponuda destinacije. Istovremeno je važno poštivati pravila održivog turističkog razvoja te ovaj prostor izgraditi sukladno tim načelima, uzimajući u obzir trendove na turističkom tržištu koji podrazumijevaju očuvanje autohtonosti prostora i isticanje mjesta za fotografiranje. Postojeću šetnicu treba arhitektonski i sadržajno osmisliti s ciljem unaprjeđenja doživljaja i atraktivnosti te turističke valorizacije. Pri tom valja voditi računa o prilaznim putovima (stepeništu, stazi) s gornjeg u donji dio kanjona, kao i o šetnici uz samu rijeku. Ovakav cjelokupan zahvat u konačnici zahtjeva brigu o pristupu osoba s invaliditetom.</p> <p>Mjera 1.1.2. Trasiranje i označavanje biciklističkih i pješačkih staza Cilj ove mjere je iskoristiti prirodni resurs općine Zadvarje kako bi se osmislile, izgradile i turistički valorizirale biciklističke staze koje međusobno tvore mrežu staza različitih težina i pejzaža namijenjene zadovoljenju brzo rastuće turističke potražnje u cikloturizmu. Pri tom valja unaprijediti i pješačke staze namijenjene boravku u prirodi te provođenju aktivnog i sportsko-rekreacijskog turizma.</p> <p>Mjera 1.1.3. Izrada idejnog rješenja i dokumentacije za unaprjeđenje prostora sajmovanja Cilj ove mjere je unaprijediti nematerijalno kulturno dobro općine Zadvarje u vidu sajmovanja koje se dugi niz godina odvija svaki utorak. S obzirom na prometnicu uz koji se odvija i pojačani promet na prometnici, kao i na higijenske uvjete istog, ovakav oblik sajmovanja je neprimjeren današnjem vremenu. Stoga je u ovom strateškom razdoblju potrebno izraditi idejno rješenje i osmisliti koncept za unaprjeđenje prostora sajmovanja, ali i unaprjeđenja ove nematerijalne baštine. Ovo podrazumijeva mogućnost njegovog premještanja na primjereniju lokaciju sa svom potrebnom infrastrukturom za prihvata izlagača i posjetitelja sajma. Pri tom se klasični elementi sajma mogu povezati s drugim kulturno-zabavnim elementim, čime se unaprjeđuje kvaliteta sajma te se stvara njegova prepoznatljivost i privlačnost.</p> <p>Mjera 1.1.4. Osmišljavanje i označavanje kulturnih i edukativnih ruta Cilj ove mjere je osmisliti privlačne turističke kulturne i edukativne rute temeljene na materijalnoj i nematerijalnoj baštini općine Zadvarje te ih primjerenom označiti i valorizirati kako bi se privukao segment kulturnih turista i jednodnevnih izletnika u destinaciju.</p>

	<p>Mjera 1.1.5. Izrada prometne studije, regulacije prometa i prometa u mirovanju Prvi problemi na koji destinacije u svom turističkom rastu najčešće nailaze su pojačani promet i problemi s prometom u mirovanju zbog pojačanog broja prijevoznih sredstava u destinaciji. Stoga je cilj ove mjere unaprijed osmisliti kvalitetnu regulaciju prometa u destinaciji. Pri tome obvezno promišljati o potrebama osoba s invaliditetom.</p> <p>Mjera 1.1.6. Izrada plana upravljanja prostorom, posebice u turističkim zonama Cilj ove mjere je upravljati prostorom sukladno načelima održivog razvoja destinacije kako bi se budućim generacijama ostavio jednako vrijedan prostor, kao i onaj koje današnje generacije posjeduju. Stoga je neophodno napraviti kvalitetan urbanistički plan te sukladno njemu plan upravljanja prostorom s detaljnim elementima upravljanja prostorom u turističkim zonama.</p> <p>Mjera 1.1.7. Osnivanje fonda za financiranje izrade projektne dokumentacije i prijavu na natječaje za (su)financiranje Cilj ove mjere je osmisliti sustav kojim bi se osigurala dostatna sredstva za financiranje izrade projektne dokumentacije i (su)financiranje razvojnih projekata s ciljem unaprjeđenja životnih uvjeta u općini Zadvarje.</p>
<p>CILJ 2. UNAPRJEĐENJE LJUDSKIH POTENCIJALA I JAČANJE PODUZETNIŠTVA U TURIZMU</p>	
<p>Prioritet 2.1. Unaprjeđenje sustava potpore poduzetnicima Osnivanjem gospodarske-poduzetničke zone napravljen je jedan od najznačajnijih koraka u razvoju poduzetništva Općine. Ipak, ta zona ne predstavlja značajni razvojni poticaj turističkom poduzetništvu, jer Općina ne želi biti samo smještajni prostor za turističke radnike u primorskom dijelu županije, nego razviti svoj jedinstveni proizvod. Stoga Općina Zadvarje mora osmisliti koncept kojima će privući investitore u turizam u vidu korištenja prostornih resursa na kojima je predviđena turistička gradnja i olakšavanja postupaka stavljanja prostora u turističke svrhe te izgradnju i otvaranje privrednih</p>	<p>Mjera 2.1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture Unaprijediti poduzetničku infrastrukturu u vidu poduzetničkih zona, inkubatora, coworking prostora, agencija za potporu prijava na razne fondove namijenjene poduzetničkoj aktivnosti i sl. Ova mjera ima za cilj poticanje gospodarskog rasta kroz povećanje poduzetničkih aktivnosti u općini Zadvarje, razvoj novih poduzetničkih pothvata i poboljšanja uvjeta poslovanja za postojeće poduzetnike te u konačnici povećanje komercijalnih aktivnosti i smanjenje stope nezaposlenosti.</p> <p>Mjera 2.1.2. Razvoj i implementacija mjera za privlačenje investitora u turizmu Cilj je ove mjere stvoriti kvalitetno i poticajno okruženje u destinaciji kako bi se potaknuo investicijski ciklus i privukli kvalitetni domaći i inozemni investitori u turizmu. U okviru ove mjere potrebno je prepoznati ciljnu populaciju investitora, utvrditi privlačne čimbenike za investitore te razviti i implementirati mjere za njihovo privlačenje u Zadvarje.</p> <p>Mjera 2.1.3. Unaprjeđenje financijskih instrumenata za razvoj turizma Cilj je mjere stvaranje kvalitetnoga sustava financijskih instrumenata za razvoj turizma. Cilj je stvoriti dugoročno stabilan sustav s kvalitetnim sustavom prihoda kojima će se financirati razvoj turizma. Ova mjera ima za cilj olakšanje poslovanja u turizmu koje je opterećeno sezonalnošću. Potiče se</p>

<p>subjekata na prostoru općine. Poduzetnička aktivnost donosi svježinu svakoj gospodarskoj aktivnosti. Ne postoji razvijeno gospodarstvo koje se ne temelji na poduzetništvu. Razvoj poduzetničkoga okruženja neophodno je za podizanje konkurentnosti turističkoga sektora. Općenito se kroz dugo vremensko razdoblje u državi, županiji i Općini Zadvarje nedovoljno ulagalo u ljude, osobito u njihove poduzetničke kompetencije. Razvojem sustava za potporu poduzetnicima te uvođenjem novih edukacijskih programa, poticajnih mjera i financijskih instrumenata za razvoj turizma potaknut će se gospodarska aktivnost i povećati konkurentnost turizma.</p>	<p>razvoj sustava koji će različitim dionicima turističke destinacije omogućiti unaprjeđenje kvalitete njihovog poslovanja.</p> <p>Mjera 2.1.4. Jačanje poduzetničkih kompetencija kroz cjeloživotno obrazovanje</p> <p>Cilj je ove mjere ojačati poduzetničke kompetencije ukupne zainteresirane javnosti, kako bi ih se potaklo na uključivanje u poduzetničke aktivnosti. Ova mjera bi se implementirala i za one koji su uključeni u turističku ponudu u širem smislu, ali i sve druge potencijalno zainteresirane dionike. Ovom mjerom bi se utjecalo i na smanjenje nezaposlenosti, ali i na poboljšanje strukture zaposlenih.</p>
<p>Prioritet 2.2. Unaprjeđenje kvalitete turističke ponude</p> <p>U okviru ovog prioriteta važno je razviti sustav podizanja i zadržavanja visoke kvalitete turističke ponude. Na globalnom turističkom tržištu važna je jedinstvenost, stoga je potrebno u okviru ovog cilja utjecati na implementaciju novih tehnologija i inovacija kako bi se stvorila jedinstvena doživljajna destinacija. Postojeću turističku ponudu potrebno je razvijati i podizati njezinu kvalitetu kroz poticanje edukacije ponuditelja (obuka o načinima komunikacije, implementacija novih tehnologija u poslovanju, učenje stranih jezika i sl.) te kroz mjere edukacije o postojećim potporama ili kroz osmišljavanje novih mjera. Potrebno je razviti sustav jednostavnog uključivanja nekorištene imovine u turističke tvrtke i osmišljavanje modela raspršenih hotela objedinjavanjem različitih dionika i ponuditelja u destinaciji.</p>	<p>Mjera 2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude</p> <p>Trenutni razvoj turizma u destinaciji je na relativno niskoj razini te se kroz ovu mjeru želi ostvariti poboljšanje postojeće razine kvalitete turističke ponude, njezino unaprjeđenje i profiliranje, kao i razvoj buduće turističke ponude na određenoj razini kvalitete koju destinacija postavi kao prioritet. Na ovaj način se u budućnosti izbjegava nekvalitetan ili neujednačen rast. Cilj je ove mjere i postići da Općina Zadvarje postane najpoželjnije izletišta za turiste koji borave na obali Omiškog i Makarskog primorja posebno prepoznatog po kvalitetnoj ponudi i prezentaciji prirodne i kulturne baštine.</p> <p>Mjera 2.2.2. Poticanje korištenja nekorištene imovine u turističke svrhe</p> <p>Cilj ove mjere je potaknuti korištenje trenutno nekorištene, a posebice zapuštene imovine na području Zadvarja u turističke svrhe. Sređena imovinsko-vlasnička problematika nužan je preduvjet za ostvarivanje ove mjere. Stoga će se ovom mjerom osmisliti sustav (model) koji će olakšati sređivanje imovinsko-vlasničke problematike posebice na lokalnoj razini. Potom će se osmisliti sustav poticanja korištenja sada zapuštene ili nekorištene imovine koju je turistički moguće valorizirati, a kojom raspoložu pojedinci, tvrtke, općina ili država.</p> <p>Mjera 2.2.3. Razvoj raspršenih ili difuznih hotela</p> <p>Ovom mjerom se želi potaknuti razvoj raspršenih hotela u kojima gosti mogu boraviti u zasebnim smještajnim jedinicama (sobama, apartmanima ili kućama) rasprostranjenima na širem području općine sa zajedničkom recepcijom, putem koje se upravlja svim smještajnim jedinicama. U sustavu raspršenog hotela mogu biti i različiti dodatni sadržaji (restoran, caffè bar, wellness i dr.). Ovim putem</p>

	<p>se prvotno stavljaju u funkciju postojeći objekti, ali zatim ostali novoizgrađeni objekti koji prate tehnološka dostignuća i potrebnu razinu kvalitete.</p> <p>Mjera 2.2.4. Uvođenje novih tehnologija i inovacija u turizam</p> <p>Cilj je ove mjere sustavno poticati usvajanje novih znanja te stvoriti ili unaprijediti uvjete za primjenu tih znanja, inovacija i novih tehnologija u turizmu. Ovakvim razvojem i implementacijom novih znanja u turističku ponudu teži se postizanju konkurentske prednosti ovoga sektora u cilju što boljeg pozicioniranja na međunarodnome turističkom tržištu.</p>
<p>CILJ 3.</p> <p>RAZVOJ SUSTAVA UPRAVLJANJA TURIZMOM I OKOLIŠEM U FUNKCIJI TURIZMA</p>	
<p>Prioritet 3.1. Unaprjeđenje sustava upravljanja turizmom</p> <p>Prioritet cilja je usmjeren na osnivanje vlastite DMO organizacije, koja se trenutno neće moći financirati iz boravišne pristojbe zbog premalog broja turističkih dolazaka, ali ju je potrebno osnovati kako bi se umrežilo sve dionike destinacije. Umrežavanje omogućuje učinkovitiju suradnju i usuglašeno zajedničko djelovanje na turističkom tržištu te potiče održivi razvoj.</p>	<p>Mjera 3.1.1. Osnivanje DMO i umrežavanje dionika destinacije</p> <p>Cilj ove mjere je osnovati DMO koja će objediniti napore dionika u sustavnom kvalitetnom razvoju destinacije. DMO je zamišljena kao mjesto za postizanje sinergijskih učinaka koji se postižu umrežavanjem dionika u destinaciji. Ovaj potez predstavlja nužnost za početak razvoja turizma na području općine, s obzirom da današnji sustav uključenosti u TZ Grada Omiša nije rezultirao željenim rezultatima u razvoju turizma ovog područja. DMO će se nakon svog osnivanja uz pomoć Općine Zadvarje brinuti o cjelokupnom razvoju turizma na području općine i predstavljati kontakt točku za investitore, poduzetnike, lokalno stanovništvo, turiste i druge zainteresirane dionike.</p> <p>Mjera 3.1.2. Osmišljavanje vizualnog identiteta destinacije i sustava komunikacije s turistima</p> <p>Cilj ove mjere je osmisliti vizualni identitet destinacije koji bi bio temelj za komunikaciju s turističkim tržištem i lokalnim dionicima, a koji bi komunicirao ukupnu raznolikost destinacije, misiju i viziju za koju se destinacija opredijelila. Nedostatak informacija ili njihova nepravovremenost dovodi do različitih problema koji mogu izazvati nezadovoljstvo kod svih dionika u destinaciji, a posebice turista. Razvoj sustava komuniciranja i informiranja turista s ciljem unaprjeđenja zadovoljstva turista i pravovremenoga informiranja temeljni je cilj ove mjere.</p> <p>Mjera 3.1.3. Osmišljavanje plana održivog razvoja turizma destinacije</p> <p>Sustavni i sveobuhvatni plan održivog razvoja turizma destinacije temelj je za njen kvalitetan, održiv i kontinuirani rast. Stoga je cilj ove mjere već u početnoj fazi razvoja destinacije uvesti neki od postojećih sustava pokazatelja za mjerenje i praćenje održivog razvoja destinacije (npr. ETIS, UNWTO i sl.) temeljem kojeg će se pratiti i kontinuirano unaprjeđivati razvoj destinacije.</p>
<p>Prioritet 3.2. Upravljanje okolišem u funkciji turizma</p> <p>Prioritet cilja je održivi razvoj turizma koji se postiže</p>	<p>Mjera 3.2.1. Implementacija načela održivoga razvoja u upravljanju okolišem u funkciji turizma</p> <p>Općina Zadvarje dijelom ulazi u Park prirode Biokovo, pri čemu također obuhvaća zaštićeno vodno područje, cilj je ove mjere implementirati posebne mjere (koje nisu obuhvaćene mjerom 3.1.3) u</p>

<p>održivim upravljanjem okolišem, odnosno racionalnom upotrebom resursa te očuvanjem i zaštitom prirodne i kulturne baštine. Osim toga potrebno je osigurati društveno-kulturnu komunikaciju s ciljem suradnje, tolerancije i razumijevanja, kako bi se osigurale društveno odgovorne i dugoročno održive poslovne aktivnosti u svrhu ostvarenja blagostanja i kvalitete života lokalne zajednice, uz istovremeno pružanje posebnog iskustva i potpunoga zadovoljstva turistima.</p>	<p>svrhu implementacije posebnih načela održivog razvoja turizma upravo u tim područjima.</p> <p>Mjera 3.2.2. Unaprjeđenje sustava uređivanja imovinsko pravnih odnosa Cilj ove mjere je u skladu s pozitivnim propisima Republike Hrvatske u dozvoljenoj mjeri pojednostaviti uređivanje imovinsko pravnih odnosa na lokalnoj razini. Nadalje će se kroz sustav radionica s lokalnim stanovništvom i organizaciju pravnog savjetovanja olakšati uređivanje imovinsko pravnih odnosa u destinaciji, kako bi se ostvarila nulta razina uređenosti za poticanje poduzetničkih pothvata u destinaciji.</p> <p>Mjera 3.2.3. Razvoj održive destinacije kroz promociju korištenja obnovljivih izvora energije (voda, sunce, vjetra) i poboljšanje energetske učinkovitosti Kako bi se postigla održivost destinacije potrebno je podići razinu korištenja obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitost postojećim i unaprjeđenjem dosadašnjih znanja. Mjerom se želi potaknuti korištenje obnovljivih izvora energije i povećati implementacija energetske učinkovitosti u turizmu.</p> <p>Mjera 3.2.4. Poticanje razvoja i unaprjeđenje specifičnih oblika turizma Današnji turizam odmaknut je od klasičnog masovnog turizma prema turizmu jedinstvenih doživljaja koji se baziraju na zadovoljenju turističkog motiva dolaska u pojedinu destinaciju. Takvi oblici turizma nazivaju se specifičnim oblicima turizma. Sukladno Strategiji razvoja turizma i predloženim specifičnim oblicima turizma pogodnima za razvoj na području općine Zadvarje, cilj ove mjere je osmisliti mjere za poticanje razvoja i unaprjeđenja upravo tih oblika turizma. Razvojem specifičnih turističkih proizvoda kojima se zadovoljavaju želje turista postiže se komparativna prednost destinacije.</p> <p>Mjera 3.2.5. Razvoj komunalne infrastrukture Preduvjet razvoju turizma je postojanje kvalitetne komunalne infrastrukture koja i u najvećem turističkom opterećenju uspijeva dostatno i kvalitetno zadovoljiti zahtjeve lokalnih stanovnika i turista koji borave u destinaciji. Stoga je cilj ove mjere razviti zadovoljavajuću i kvalitetnu komunalnu infrastrukturu (kanalizacijsku mrežu, vodovodnu mrežu, opskrbu električnom energijom, zbrinjavanje otpada i sl.), koja će optimalno zadovoljiti potrebe lokalnih stanovnika i turista.</p> <p>Mjera 3.2.6. Razvoj ekološkoga poslovanja u svim oblicima Cilj je ove mjere implementirati načela ekološkoga poslovanja u cjelokupnu turističku ponudu. Svjetski trendovi pokazuju da su turisti spremniji odabrati ekološki turistički proizvod i za njega platiti višu cijenu. Stoga je neophodna implementacija ekološkoga poslovanja i certificiranja istoga u ugostiteljske objekte, maloprodajne trgovine, OPG proizvodnju, smještajne objekte i druge oblike ponude. Ovdje je iznimno važna jedinstvenost ekološkoga certificiranja.</p>
---	--

<p>Prioritet 3.3. Očuvanje kulturnog identiteta i unaprjeđenje kulturne ponude</p> <p>Turizam ne utječe samo na prostor, već utječe i na lokalnu zajednicu i njezin kulturni identitet. Stoga je iznimno važno od početka razvoja turizma planirati i kontrolirati njegov utjecaj na lokalnu zajednicu i njezin kulturni identitet. Kako je nematerijalna kulturna baština destinacije jedan od temeljnih resursa na kojem se temelji ponuda destinacije i njezina atraktivnost, tada je važno njegovo očuvanje, ali i njegova održiva valorizacija u turističke svrhe.</p>	<p>Mjera 3.3.1. Očuvanje i jačanje kulturnoga identiteta i integriteta destinacije</p> <p>Cilj je mjere očuvanje vrijednosti, tradicije, normi, ponašanja, životnog stila, hrane i ostalih društveno-kulturnih elemenata, u svrhu očuvanja i jačanja kulturnoga identiteta i integriteta destinacije, odnosno društveno-kulturne održivosti lokalne zajednice. Ovime se također jača svijest lokalnoga stanovništva o vrijednostima turističkih razmjena te društveno-kulturnih koristi i rizika, kao i o važnosti gostoljubivosti i interkulturalnoj komunikaciji za daljnji razvoj destinacije. Navedenim se konačno izgrađuje izvornost, posebnost i jedinstvenost doživljaja destinacije, nužnih u diversifikaciji i konkurentnosti destinacije na turističkom tržištu.</p> <p>Mjera 3.3.2. Stvaranje destinacije posebnoga doživljaja kroz održivu valorizaciju resursa</p> <p>Cilj je mjere društveno odgovorno ponašanje svih dionika destinacije, kroz sustavno i dugoročno korištenje prirodnih resursa, društveno-kulturne baštine, atrakcija i drugih materijalnih i nematerijalnih resursa koji čine ukupnu resursno-atrakcijsku osnovu za privlačenje turista. Navedenom mjerom se čuvaju i zaštićuju resursi od pretjerane komercijalizacije i mogućnosti da se u potpunosti devastiraju. Ovime se stvara pretpostavka za očuvanje izvornosti i jedinstvenosti doživljaja destinacije koja je danas temelj razvoja turističke ponude.</p> <p>Mjere 3.3.3. Poticanje kulturno-zabavnih i sportskih događanja</p> <p>Kulturno-zabavna i sportska događanja mogu imati iznimnu atrakcijsku privlačnost u nekom području, posebice kada je riječ o većim događanjima. No, u slučaju manjih destinacija kao što je Zadvarje njihov je cilj nadopunjavanje turističke ponude, privlačenje izletnika u destinaciju, ali istovremeno i očuvanje kulturne tradicije destinacije i unaprjeđenje života lokalnog stanovništva.</p>
--	--

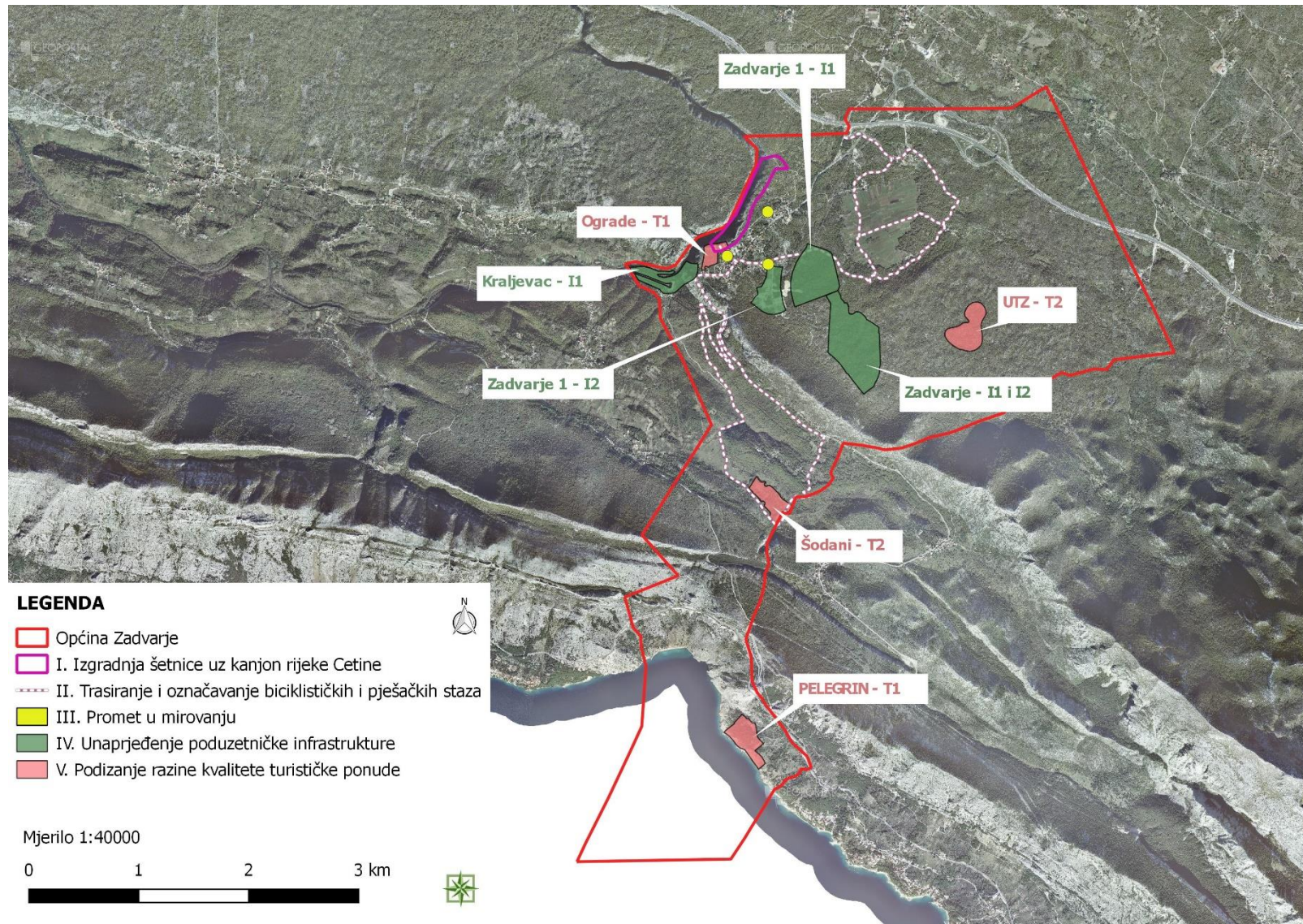
Obzirom da se određeni broj planiranih mjera odnosi na konkretne zahvate u prostoru, u tablici u nastavku su brojevima i nazivima mjera iz SRT-a Općine Zadvarje pridruženi brojevi od I. do V. Također, nastavno je isto prikazano na ortophoto kartama (u mjerilu 1:40000 te 1:5000) općine Zadvarje.

Tablica 1-1 Popis mjera i pripadajućih brojčanih oznaka s kartografskih prikaza

CILJ 1. UNAPRJEĐENJE JAVNE TURISTIČKE INFRASTRUKTURE		
PRIORITET	MJERA	BROJ NA KARTI
Prioritet 1.1. Razvoj i unaprjeđenje javne komunalne, turističke i prometne infrastrukture	Mjera 1.1.1. Izgradnja šetnice uz kanjon rijeke Cetine	I.
	Mjera 1.1.2. Trasiranje i označavanje biciklističkih i pješačkih staza	II.
	Mjera 1.1.3. Izrada idejnog rješenja i dokumentacije za unaprjeđenje prostora sajmovanja	-
	Mjera 1.1.4. Osmišljavanje i označavanje kulturnih i edukativnih ruta	-
	Mjera 1.1.5. Izrada prometne studije, regulacije prometa i prometa u mirovanju	III.
	Mjera 1.1.6. Izrada plana upravljanja prostorom, posebice u turističkim zonama	-
	Mjera 1.1.7. Osnivanje fonda za financiranje izrade projektne dokumentacije i prijavu na natječaje za (su)financiranje	-
CILJ 2. UNAPRJEĐENJE LJUDSKIH POTENCIJALA I JAČANJE PODUZETNIŠTVA U TURIZMU		
Prioritet 2.1. Unaprjeđenje sustava potpore poduzetnicima	Mjera 2.1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture	IV.
	Mjera 2.1.2. Razvoj i implementacija mjera za privlačenje investitora u turizmu	-
	Mjera 2.1.3. Unaprjeđenje financijskih instrumenata za razvoj turizma	-
	Mjera 2.1.4. Jačanje poduzetničkih kompetencija kroz cjeloživotno obrazovanje	-
Prioritet 2.2. Unaprjeđenje kvalitete turističke ponude	Mjera 2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude	V.
	Mjera 2.2.2. Poticanje korištenja nekorištene imovine u turističke svrhe	-
	Mjera 2.2.3. Razvoj raspršenih ili difuznih hotela	-
	Mjera 2.2.4. Uvođenje novih tehnologija i inovacija u turizam	-

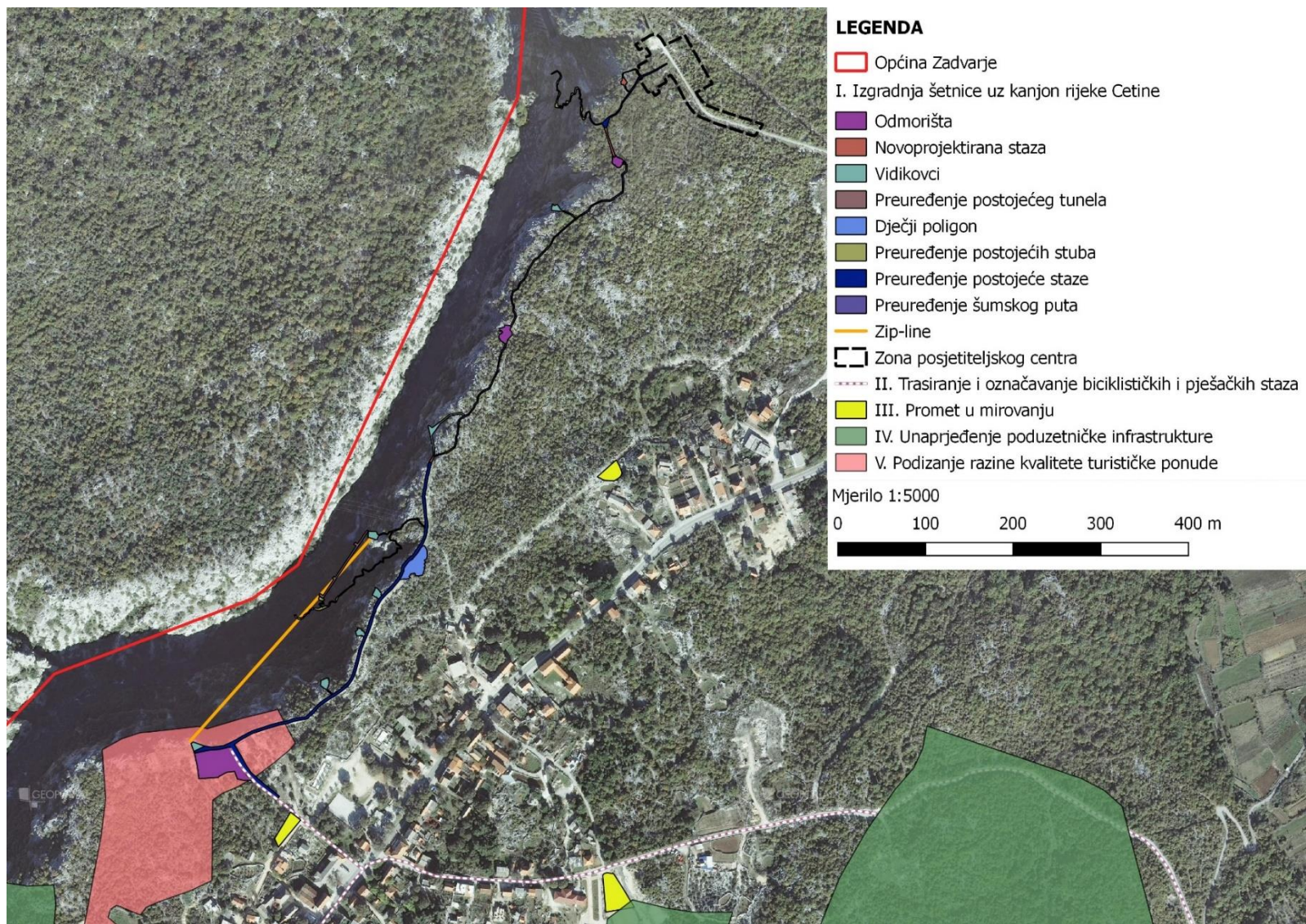
CILJ 3. RAZVOJ SUSTAVA UPRAVLJANJA TURIZMOM I OKOLIŠEM U FUNKCIJI TURIZMA		
Prioritet 3.1. Unaprjeđenje sustava upravljanja turizmom	Mjera 3.1.1. Osnivanje DMO i umrežavanje dionika destinacije	-
	Mjera 3.1.2. Osmišljavanje vizualnog identiteta destinacije i sustava komunikacije s turistima	-
	Mjera 3.1.3. Osmišljavanje plana održivog razvoja turizma destinacije	-
Prioritet 3.2. Upravljanje okolišem u funkciji turizma	Mjera 3.2.1. Implementacija načela održivoga razvoja u upravljanju okolišem u funkciji turizma	-
	Mjera 3.2.2. Unaprjeđenje sustava uređivanja imovinsko pravnih odnosa	-
	Mjera 3.2.3. Razvoj održive destinacije kroz promociju korištenja obnovljivih izvora energije (voda, sunce, vjetera) i poboljšanje energetske učinkovitosti	-
	Mjera 3.2.4. Poticanje razvoja i unaprjeđenje specifičnih oblika turizma	-
	Mjera 3.2.5. Razvoj komunalne infrastrukture	-
	Mjera 3.2.6. Razvoj ekološkoga poslovanja u svim oblicima	-
Prioritet 3.3. Očuvanje kulturnog identiteta i unaprjeđenje kulturne ponude	Mjera 3.3.1. Očuvanje i jačanje kulturnoga identiteta i integriteta destinacije	-
	Mjera 3.3.2. Stvaranje destinacije posebnoga doživljaja kroz održivu valorizaciju resursa	-
	Mjere 3.3.3. Poticanje kulturno-zabavnih i sportskih događanja	-

Slika 1-1 Prikaz lokacija pojedinih mjera planiranih SRT-a Općine Zadvarje, mjerilo 1:40000 (Zeleni servis d.o.o., 2020.)

Slika 1-2 Prikaz lokacija pojedinih mjera planiranih SRT-a Općine Zadvarje, mjerilo 1:5000 (Zeleni servis d.o.o., 2020.)

2 Mogući razvoj okoliš bez provedbe SRT Općine Zadvarje

Ciljevi/prioriteti/mjere SRT Općine Zadvarje		Razvoj okoliša bez provedbe SRT Općine Zadvarje
1. Unaprjeđenje javne turističke infrastrukture		
1.1. Razvoj i unaprjeđenje javne komunalne, turističke i prometne infrastrukture	1.1.1. Izgradnja šetnice uz kanjon rijeke Cetine	Bez provedbe izgradnje šetnice uz kanjon rijeke Cetine stanje okoliša ostalo bi dijelom nepromijenjeno, dok bi na površinama oko rijeke Cetine došlo do daljnjeg zaraštavanja vegetacije. Također, bez provedbe projekta izgradnje šetnice, stanje u turizmu bi ostalo na sadašnjoj razini koja nije zadovoljavajuća pri čemu se neće unaprijediti turistička ponuda destinacije te pojačati atraktivnost kanjona i avanturistički i sportsko-rekreacijski duh.
	1.1.2. Trasiranje i označavanje biciklističkih i pješačkih staza	Bez provedbe projekata (trasiranje biciklističkih i pješačkih staza), neće se stvoriti uvjeti za ozbiljniji i kvalitetniji razvoj cikloturizma. Bez provedbe projekata stanje okoliša bio ostalo dijelom nepromijenjeno, dok bi na stazama došlo do daljnjeg zaraštavanja vegetacije.
	1.1.3. Izrada idejnog rješenja i dokumentacije za unaprjeđenje prostora sajmovanja	Bez unaprjeđenja nematerijalnog kulturnog dobra općine Zadvarje u vidu sajmovanja koje se dugi niz godina odvija svaki utorak te s obzirom na prometnicu uz koji se odvija i pojačani promet, kao i na higijenske uvjete istog, ovakav oblik sajmovanja ostaje neprimjeren današnjem vremenu dok su s time povezani i pritisci na okoliš (tlo, biološka raznolikost).
	1.1.4. Osmišljavanje i označavanje kulturnih i edukativnih ruta	Bez valorizacije, osmišljavanja i označavanja kulturnih i edukativnih ruta, neće se privući onaj dio turista kojih zanima bogata kulturna baština.
	1.1.5. Izrada prometne studije, regulacije prometa i prometa u mirovanju	Bez razvoja projekata koji uključuju osmišljavanje prometa u kretanju i mirovanju na području cijele općine doći će do zagušenja i opterećenja u prometu. Bez unaprjeđenja u sektoru prometne infrastrukture, ne bi došlo do povećane potrebe za zauzećem prostora te s time povezanih pritiska na okoliš (tlo, biološka raznolikost).
	1.1.6. Izrada plana upravljanja prostorom, posebice u turističkim zonama	Bez izrade Plana upravljanja prostorom, neće se omogućiti upravljanje sukladno načelima održivog razvoja destinacije kako bi se budućim generacijama ostavio jednako vrijedan prostor, kao i onaj koje današnje generacije posjeduju.

	1.1.7. Osnivanje fonda za financiranje izrade projektne dokumentacije i prijavu na natječaju za (su)financiranje	Bez sustava kojim bi se osigurala dostatna sredstva za financiranje izrade projektne dokumentacije i (su)financiranje razvojnih projekata neće se omogućiti unaprjeđenja životnih uvjeta u općini Zadvarje.
2. Unaprjeđenje ljudskih potencijala i jačanje poduzetništva u turizmu		
2.1. Unaprjeđenje sustava potpore poduzetnicima	2.1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture	S obzirom da je razvoj poduzetničkoga okruženja neophodno za podizanje konkurentnosti turističkoga sektora, bez unaprjeđenja sustava potpore poduzetnicima neće doći do gospodarske aktivnosti i povećane konkurentnosti turizma.
	2.1.2. Razvoj i implementacija mjera za privlačenje investitora u turizmu	
	2.1.3. Unaprjeđenje financijskih instrumenata za razvoj turizma	
	2.1.4. Jačanje poduzetničkih kompetencija kroz cjeloživotno obrazovanje	
2.2. Unaprjeđenje kvalitete turističke ponude	2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude	Bez podizanja kvalitete turističke ponude kroz povećanje broja smještajnih i drugih turističko-ugostiteljskih kapaciteta neće doći do povećanja broja turista.
	2.2.2. Poticanje korištenja nekorištene imovine u turističke svrhe	Bez obnove nekorištene imovine, zapuštena imovina na području općine Zadvarje ostat će u nepromijenjenom, zapuštenom stanju i neće se moći koristiti u turističke svrhe.
	2.2.3. Razvoj raspršenih ili difuznih hotela	Bez provođenja ovih mjera neće se povezati i unaprijediti postojeći i planirani turistički objekti, odnosno povećati razina kvalitete turističke ponude uvođenjem novih tehnologija i inovacija.
	2.2.4. Uvođenje novih tehnologija i inovacija u turizam	
3. Razvoj sustava upravljanja turizmom i okolišem u funkciji turizma		
3.1. Unaprjeđenje sustava upravljanja turizmom	3.1.1. Osnivanje DMO i umrežavanje dionika destinacije	Bez provedbe projekata, neće se omogućiti učinkovitija suradnja i djelovanje na turističkom tržištu i neće se potaknuti održivi razvoj turizma.
	1.1.2. Osmišljavanje vizualnog identiteta destinacije i sustava komunikacije s turistima	
	1.1.3. Osmišljavanje plana održivog razvoja turizma destinacije	
3.2. Upravljanje okolišem u funkciji turizma	3.2.1. Implementacija načela održivog razvoja u upravljanju okolišem u funkciji turizma	Bez unaprjeđenja sustava upravljanja i zaštite prirodne baštine, neće doći do povećanja efikasnosti u sustavu upravljanja i zaštite prirodne baštine.
	1.2.2. Unaprjeđenje sustava uređivanja imovinsko pravnih odnosa	Bez provedbe ove mjere neće se unaprijediti sustav uređivanja imovinsko pravnih odnosa.

Studija strateške procjene utjecaja na okoliš za
Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine
DODATAK 2: NETEHNIČKI SAŽETAK

	1.2.3. Razvoj održive destinacije kroz promociju korištenja obnovljivih izvora energije (voda, sunce, vjetra) i poboljšanje energetske učinkovitosti	Bez provođenja planiranih aktivnosti neće se omogućiti razvoj i povećanje korištenja obnovljivih izvora energije na turističkim objektima (fotonaponski sustavi, solarni termalni sustavi, vjetroenergetski sustavi i dr.) i do odgovornijeg korištenja obnovljivih izvora energije.
	1.2.4. Poticanje razvoja i unaprjeđenje specifičnih oblika turizma	Bez provođenja planirane mjere neće se omogućiti razvoj specifičnih oblika turizma.
	1.2.5. Razvoj komunalne infrastrukture	Bez unapređenja komunalne infrastrukture (kanalizacijske mreže, vodovodne mreže, opskrbe električnom energijom, zbrinjavanja otpada i sl.) i infrastrukture svih oblika prometa, nastaviti će se daljnji pritisci na okolišne sastavnice (tlo, voda, biološka raznolikost i dr.). Međutim, bez unapređenja u sektoru prometne infrastrukture i komunalne infrastrukture, neće doći do povećane potrebe za zauzećem prostora te s time povezanih pritiska na okoliš (tlo, biološka raznolikost).
	1.2.6. Razvoj ekološkog poslovanja u svim oblicima	Bez provođenja planirane mjere neće se razviti ekološko poslovanje svih dionika u turizmu.
3.3. Očuvanje kulturnog identiteta i unaprjeđenje kulturne ponude	3.3.1. Očuvanje i jačanje kulturnog identiteta i integriteta destinacije	Bez unapređenja sustava upravljanja i zaštite kulturne baštine, neće doći do povećanja efikasnosti u sustavu upravljanja i zaštite kulturne baštine te nastavno do proširenja turističke ponude destinacije.
	1.3.2. Stvaranje destinacije posebnog doživljaja kroz održivu valorizaciju resursa	
	1.3.3. Poticanje kulturno-zabavnih i sportskih događanja	

3 OKOLIŠNE ZNAČAJKE PODRUČJA NA KOJA PROVEDBA SRT-A OPĆINE ZADVARJE MOŽE ZNAČAJNO UTJECATI

Područje obuhvata SRT-a Općine Zadvarje obuhvaća naselje Zadvarje (sa 9 međusobno povezanih zaselaka: Dubci, Potpoletnica, Krnići, Krželji, Popovići, Santrići, Pejkovići, Krčići i Zadvarje).

Mjere koje se planiraju strateškim dokumentom će imati lokalni utjecaj. U poglavlju 2. *Postojeće stanje okoliša* (SPUO SRT-a Općine Zadvarje) opisane su okolišne značajke predmetnog područja.

Vjerojatno značajni utjecaji koje bi planirane mjere mogle imati na sastavnice okoliša opisane su u poglavlju 6. *Vjerojatno značajni utjecaji* (SPUO SRT-a Općine Zadvarje).

4 POSTOJEĆI OKOLIŠNI PROBLEMI

Analizom stanja okoliša prema sastavnicama u poglavlju 2. Podaci o postojećem stanju okoliša i mogući razvoj okoliša bez SRT-a Općine Zadvarje, prepoznati su problemi, odnosno kvalitete sastavnica okoliša koje ne pokazuju pozitivne trendove. Postojećim problemima istaknuti će se uzroci, pokretači promjena i opterećenja na sastavnice okoliša primjenom planiranih ciljeva/prioriteta/mjera SRT Općine Zadvarje, a u okviru SPUO predložiti mjere poboljšanja okoliša.

Opis problema po sastavnicama okoliša prikazan je u sljedećoj tablici.

Sastavnica okoliša	Postojeći okolišni problemi
Bioraznolikost, ekološka mreža i zaštićena područja	<ul style="list-style-type: none"> • Uz gornji dio kanjona rijeke Cetine postoji neuređena šetnica s vidikovcem u jugoistočnom dijelu kanjona, • Trenutno postoje biciklističke staze u duljini od oko 20 km koje se odnose na postojeće prometnice koje su upotrebljive zbog automobilske prometa niske gustoće, • Pješačke staze trenutno postoje, no nisu potpuno u funkciji niti su primjerno trasirane i obilježene, • Regulacija prometa u mirovanju je neadekvatna, • Ne postoji organizirani sustav sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda, • Nedovoljna kontrola zaštite okoliša, • Nedovoljna informiranost lokalnog stanovništva i turista o očuvanju prirodnih vrijednosti,
Geološke značajke	<ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljna informiranost lokalnog stanovništva i turista o očuvanju prirodnih vrijednosti,
Poljoprivreda i tlo	<ul style="list-style-type: none"> • Zapuštena i neiskorištena imovina, • Nedovoljno razvijena komunalna infrastruktura (vodovod, kanalizacija i otpad), • Ne postoji sustav odvodnje otpadnih voda koje se

	<p>disponiraju izravno u tlo bez ikakvog prethodnog pročišćavanja,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapuštenost poljoprivrednih površina zbog procesa deruralizacije i depopulacije,
Šumarstvo i lovstvo	<ul style="list-style-type: none"> • Šumska vegetacija na području općine je dijelom degradirana uslijed utjecaja čovjeka,
Kvaliteta zraka	<ul style="list-style-type: none"> • Intenzivan cestovni promet, • Nedostatak mjernih postaja u sklopu Državne mreže za praćenje kvalitete zraka,
Klima	<ul style="list-style-type: none"> • Poticanjem korištenja obnovljivih izvora energije na turističkim objektima i poboljšanje energetske učinkovitosti može se umanjiti utjecaj na klimatske promjene, • Promjena klime je neizostavan proces, koji će se očitovati na području općine Zadvarje, bez obzira na provedbu planiranih projekata. Provedbom projekata, kao što je izgradnja prometnica i parkirališta, može se očekivati povećanje automobilske prometa, koji je izvor CO₂, što može negativno utjecati na povećanje stakleničkih plinova, no, s obzirom na sezonski karakter prometovanja i norme koje moraju zadovoljavati vozila u vezi ispušnih plinova, ovaj utjecaj je zanemariv, • Sve izraženije globalne klimatske promjene koje mogu nepovoljno djelovati na poljoprivredu, stanovništvo i turizam,
Vode	<ul style="list-style-type: none"> • Ne postoji organizirani sustav sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda,
More	<ul style="list-style-type: none"> • Ne postoji organizirani sustav sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda,
Krajobraz	<ul style="list-style-type: none"> • Zapuštenost tradicionalnih poljoprivrednih površina, • Nedovoljna očuvanost suhozida, kulturne i prirodne baštine,
Stanovništvo i zdravlje ljudi	<ul style="list-style-type: none"> • Neadekvatna prometna infrastruktura, • Iseljavanje mladih ljudi, • Nezadovoljavajući zdravstveni sustav i socijalna skrb, • Neusklađena povezanost obrazovanja s gospodarstvom, • Sezonalnost u zapošljavanju sukladno turističkoj sezoni,
Kulturno-povijesna baština	<ul style="list-style-type: none"> • Neulaganje u kulturnu baštinu, zapuštanje kulturnih dobara, • Nedostatak društvenih, kulturnih i sportskih sadržaja, • Neosvijestjenost stanovništva o vrijednosti i očuvanju kulturnih dobara, • Nezadovoljavajuće stanje istraženosti i zaštite kulturno-povijesne baštine, • Nedovoljna iskorištenost bogate kulturne povijesne i tradicijske baštine u turističku ponudu,
Materijalna imovina i infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatak parkirališnih mjesta, • Nezadovoljavajući sustav javne odvodnje,
Otpad	<ul style="list-style-type: none"> • Nezadovoljavajuće razvrstavanje otpada na mjestu

	nastanka, • Nepostojanje reciklažnog dvorišta.
--	---

5 VJEROJATNO ZNAČAJNI UTJECAJI NA OKOLIŠ

Prilikom izrade strateške procjene utjecaja na okoliš, a u svrhu procjene mogućih utjecaja koje bi mjere planirane SRT-a Općine Zadvarje mogle imati na sastavnice okoliša, korišten je program Quantum GIS (QGIS verzija 2.18.19) i relevantni javno dostupni GIS podaci o stanju okoliša (WMS servisi), koji su preuzeti s različitih izvora (npr. Državna geodetska uprava, Bioportal, itd., kako je navedeno u Poglavlju 11. Izvori podataka). Na temelju dostupnih GIS podataka o stanju okoliša, u QGIS-u su izrađene karte na kojima je jasno vidljiv prostorni raspored pojedinih sastavnica okoliša (tlo, voda, staništa, EM, zaštićena područja, itd.) u odnosu na područje Općine Zadvarje te planirane mjere definirane SRT-a.

Utjecaji pojedinih planiranih aktivnosti su pojedinačno opisani te su im dodijeljene brojčane ocjene, prema tablici 5.-1.

Analizom utjecaja su obuhvaćene slijedeće sastavnice okoliša: bioraznolikost, ekološka mreža i zaštićena područja, poljoprivreda i tlo, šumarstvo, zrak, klima, vode i more, krajobraz, stanovništvo i zdravlje ljudi, kulturno-povijesna baština, materijalna imovina i infrastruktura te otpad, koje su opisane u Poglavlju 2, za područje općine Zadvarje.

U tablicama s procjenom utjecaja, za pojedine mjere su navedene sastavnice okoliša na koje se očekuje vjerojatnost nastanka negativnih ili pozitivnih utjecaja ili ako ocjena utjecaja nije moguća. Sastavnice, kod kojih se, temeljem opisa iz Poglavlja 2 (SPUO SRT-a Općine Zadvarje), ne očekuje vjerojatnost nastanka utjecaja nisu navedene, za pojedine mjere.

Tablica 5-1 Raspon ocjena za procjenu stupnja utjecaja na pojedine sastavnice okoliša

Obilježja utjecaja	Oznaka	Opis utjecaja
VJEROJATNOST	-2	Vjerojatnost značajnog negativnog utjecaja - Trajno negativan utjecaj na okoliš. Utjecaj bitno remeti sastavnice okoliša.
	-1	Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja - Manje negativan utjecaj na sastavnice okoliša. Utjecaj je lokalnog karaktera i prihvatljiv za okoliš.
	0	Vjerojatno nema utjecaja – Provedba SPP ne pokazuje vidljive utjecaje na okoliš.
	?	Ocjena utjecaja nije moguća - Zbog nedostatka informacija o planiranom zahvatu nije moguće donošenje prave ocjene.
	+1	Vjerojatnost umjerenog pozitivnog utjecaja - Umjereni pozitivan utjecaj na sastavnice okoliša. Manje poboljšanje okolišnih uvjeta, uređenje područja i poboljšanje vizura prostora.
	+2	Vjerojatnost značajno pozitivnog utjecaja - Značajno poboljšanje okolišnih uvjeta na mjestu zahvata.
UČI NAK	IZR	izravni
	NEIZR	neizravni

	SEK	sekundarni
	KUM	kumulativni
	SIN	sinergijski
TRAJANJE	KR	kratkoročni
	SR	srednjoročni
	DR	dugoročni
	ST	stalan
	PRI	privremen

Od ukupno 27 planiranih mjera, definiranih kroz prioritete za sva tri strateška cilja, za 21 se ne očekuje vjerojatnost nastanka negativnih utjecaja na okoliš te su iste navedene u Poglavlju 6.1., uz kratko obrazloženje (SPUO SRT-a Općine Zadvarje). Za šest planiranih mjera se zbog potrebe provedbe određenih aktivnosti tijekom građenja ili korištenja, obzirom na njihove karakteristike te položaj u prostoru ne isključuje vjerojatnost nastanka negativnih utjecaja na neku od sastavnica okoliša te su one analizirane u Poglavlju 6.2. (SPUO SRT-a Općine Zadvarje) te je zaključak dan u nastavku.

Procjenom mogućih utjecaja na okoliš, mjere predviđene SRT-a Općine Zadvarje, utvrđeno je slijedeće:

- **Bioraznolikost:**

Procjenom utjecaja planiranih mjera na bioraznolikost, za neke mjere (1.1.2. Trasiranje i označavanje biciklističkih i pješačkih staza, 1.1.5. Izrada prometne studije, regulacija prometa i prometa u mirovanju, 2.1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture – GZ Kraljevac i Zadvarje 1 te 2.5. Razvoj komunalne infrastrukture) se može zaključiti da neće imati utjecaje na bioraznolikost, obzirom da su već izgrađene ili su predviđene na i u postojećim koridorima prometnica odnosno unutar izgrađenih dijelova naselja.

Tijekom izgradnje planiranih mjera (I. Izgradnja šetnice uz kanjon rijeke Cetine, 2.1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture i 2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude) vjerojatan je trajan utjecaj na sljedeće stanišne tipove (Tirensko-jadranske vapnenačke stijene (NKS kod B.1.4.), Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci (NKS kod C.3.5), Kamenjarski pašnjaci i suhi travnjaci eumediterana i stenomediterana (NKS kod C.3.6.), Bušici (NKS kod D.3.4.), Površine stjenovitih obala pod halofitima (NS kod F.4.1.), Šume (NKS kod E.), Kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom (NKS kod I.) te Izgrađena i industrijska staništa (NKS kod J.)) u vidu prenamjene, no obzirom na površinu koja će se prenamijeniti u odnosu na okolni istovrsni prostor i rasprostranjenost navedenih stanišnih tipova na području općine, utjecaj će biti umjereno negativan. Trajnim zauzimanjem što manjih površina navedenih stanišnih tipova te smanjenjem manipulativnih površina na tim stanišnim tipovima, trajni umjereno negativni utjecaji dodatno će se umanjiti.

S obzirom da su staništa na kojima se planira formiranje novog građevinskog područja široko rasprostranjena na okolnom području, prenamjena staništa ne bi trebala u značajnijoj mjeri utjecati na dostupnost plijena navedenih strogo zaštićenih vrsta ili na njihovo nastanjanje okolnih područja. Tijekom izvođenja građevinskih radova vjerojatan je negativan utjecaj i na

strogo zaštićene vrste biljaka, ukoliko se nalaze unutar područja izvođenja radova odnosno vjerojatan je privremen, negativan utjecaj u vidu buke i vibracija na strogo zaštićene vrste ptica i sisavaca koje ovo područje koriste za obitavanje ili lov plijena; vodozemaca, gmazova i leptira koji se tu mogu zateći te će navedene vrste izbjegavati predmetno područje. Tijekom korištenja planiranih mjera dodatni utjecaji na navedena staništa i na strogo zaštićene vrste se ne očekuju.

- **Ekološka mreža:**

Većina planiranih mjera nalazi se izvan područja ekološke mreže.

Međutim, dio planiranih mjera (I. Izgradnja šetnice uz kanjon rijeke Cetine i 2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude-TZ Ograde) malim dijelom svog obuhvata nalaze se na području ekološke mreže, na POP području HR1000029 Cetina i POVS području HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio.

Očekivani utjecaji se mogu manifestirati kroz trajno zauzimanje površina ciljnog kamenjarsko travnjačkog staništa i na vrste koje naseljavaju ili se hrane na spomenutom staništu. Moguć je i utjecaj uslijed stradavanja ciljnih vrsta ptica, ukoliko bi se radovi izvodili u vrijeme gniježdenja.

Obzirom da se radi o izgradnji na relativno maloj površini, vjerojatnost za pojedinačan utjecaj ove mjere na ciljne vrste područja POP i ciljna staništa područja POVS EM se ocjenjuje kao umjereno negativni. Taj utjecaj je moguće ublažiti mjerama zaštite odnosno na način da se radovi uklanjanja vegetacije vrše izvan razdoblja gniježdenja ciljnih vrsta ptica, odnosno da se radovi provode u razdoblju od 15. kolovoza do 1. veljače.

- **Zaštićena područja:**

Većina planiranih mjera nalazi se izvan zaštićenih područja RH. Međutim, dio planiranih mjera (I. Izgradnja šetnice uz kanjon rijeke Cetine i 2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude-TZ Ograde) nalaze se unutar zaštićenih područja RH, značajnog krajobrazu kanjona rijeke Cetine. Na spomenutom području planirana je obnova šetnice te izgradnja turističko-rekreativnih sadržaja, a sve u skladu sa odredbama za provođenje PPU Općine Zadvarje i UPU-om TZ Ograde. Tijekom projektiranja i izgradnje voditi će se računa o samom ambijentu prostora i okolišu kako bi se umanjio negativni utjecaj, odnosno kako se ne bi nagrdio krajobraz i mijenjala prepoznatljiva vizura ove vrijedne prostorne cjeline.

- **Poljoprivreda i tlo:**

Prema Pedološkoj karti RH planirane mjere (2.1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture i 2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude) nalaze se na tipu tla: antropogena fliških i krških sinklinala i kolvija, rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima, antropogena na kršu te smeđe na vapnencu. Ovi tipovi tala spadaju u tla ograničene pogodnosti odnosno trajno nepogodna tla. Planiranim mjerama može se očekivati utjecaj na tlo izuzimanjem dijela tla za izgradnju objekata. Utjecaj je trajan i umjereno negativan obzirom da se radi o većoj površini tla koja će se prenamijeniti iako karakteristike tala i njihova široka rasprostranjenost na području općine, utjecaj umanjuju.

- **Šumarstvo:**

Realizacijom dijela mjera (2.1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture i 2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude) odnosno izgradnjom planiranih objekata doći će do prenamjene dijela šuma i šumskog zemljišta te se očekuje umjereno negativan utjecaj. Utjecaj na šume je moguće umanjiti primjenom propisanih mjera zaštite, odnosno načinom

gradnje (uvjeti gradnje propisani su prostorno planskom dokumentacijom); vodeći računa da se građevine planiraju tako da zauzimaju što manje površina šuma i šumskog zemljišta.

- **Kvaliteta zrak:**

Procjenom utjecaja planiranih mjera na kvalitetu zraka, ne očekuje se vjerojatnost nastanka značajnijih utjecaja na kvalitetu zraka.

- **Vode:**

Cijela općina Zadvarje pa tako i mjere planirane SRT-a Općine Zadvarje nalaze se na području vodnog tijela podzemne vode JKGI_11 – CETINA čije je ukupno stanje okarakterizirano kao dobro. Neke od planiranih mjera nalaze se uz tijela površinske vode: JKRN0002_001 Cetina čije je konačno stanje okarakterizirano kao loše, JKRN0054_001 Odvodni kanal HE Kraljevac čije je konačno stanje okarakterizirano kao dobro te JKRN0237_001 Čikeševac čije je stanje okarakterizirano kao vrlo dobro odnosno unutar III. zone sanitarne zaštite. Procjenom utjecaja smatra se da planirane mjere neće imati značajan negativan utjecaj na vodna tijela ukoliko se primjenjuju adekvatna rješenja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na koji će se priključiti svi planirani objekti te će se na taj način osigurati prikupljanje i zbrinjavanje otpadnih voda, sukladno propisima. Mjerom 3.2.5. Izgradnjom komunalne infrastrukture i primjenom adekvatnih rješenja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda će se spriječiti negativni utjecaji na vode.

- **Krajobraz:**

Procjenom utjecaja planiranih mjera na krajobraz, za neke (1.1.2. Trasiranje i označavanje biciklističkih i pješačkih staza, 1.1.5. Izrada prometne studije, regulacija prometa i prometa u mirovanju te 2.5. Razvoj komunalne infrastrukture) se može zaključiti da neće imati značajnije utjecaje na krajobrazne vizure, obzirom da su predviđene na i u postojećim koridorima prometnica odnosno unutar izgrađenih dijelova naselja. Utjecaj na krajobraz je vjerojatan uslijed planiranih mjera (uređenja gospodarskih i turističkih zona), jer se radi o područjima relativno velike površine u odnosu na površinu općine. Utjecaj na krajobrazne vizure se mogu okarakterizirati kao umjereno negativne te ih je moguće umanjiti primjenom propisanih mjera zaštite, odnosno načinom gradnje (uvjeti gradnje propisani su prostorno planskom dokumentacijom); vodeći računa da se planirane građevine u što većoj mjeri uklope u vizure šireg područja.

- **Stanovništvo i zdravlje ljudi:**

Provedbom većine planiranih mjera iz SRT-a Općine Zadvarje, očekuju se direktan ili indirektan (sekundarni) pozitivni utjecaji na stanovništvo i zdravlje ljudi.

- **Kulturno - povijesna baština:**

Procjenom utjecaja na kulturno-povijesnu baštinu može se zaključiti da provedbom mjera iz SRT-a Općine Zadvarje neće nastati negativan utjecaj na kulturno-povijesnu baštinu općine Zadvarje. Jedna planirana mjera (1.1.5. Izrada prometne studije, regulacija prometa i prometa u mirovanju) nalazi se na granici kulturnog dobra upisanog u Registar nepokretnih kulturnih dobara kao Kulturno-povijesna cjelina Zadvarje dok druga planirana mjera (2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponuda (TZ Šodani)) prati sjevero-istočni rub kulturnog dobra županijskog značaja – arheološka zona Dubci-Zvizda-Zadvarje. Prilikom izgradnje potrebno je poštivati mjere zaštite (uvjete konzervatora) i pridržavati se minimalne širine radnog pojasa te utjecaja na kulturno-povijesnu baštinu neće biti.

- **Materijalna imovina i infrastruktura:**

Analizom utjecaja planiranih mjera kroz sva 3 strateška cilja, na stanje imovine i infrastrukture, možemo zaključiti da se provedbom većine očekuju direktni pozitivni utjecaji na infrastrukturu, posebno provedbom mjera vezanih za 1.1.5. Izrada prometne studije, regulacija prometa i prometa u mirovanju, 2.1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture, 2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponuda i 2.5. Razvoj komunalne infrastrukture.

- **Otpad:**

Realizacijom većine mjera doći će do stvaranja novih količina otpada. Intenzitet ovog utjecaja ovisi o pravilnom gospodarenju otpadom. Ukoliko se nastalim otpadom bude gospodarilo sukladno zakonskim propisima, negativnog utjecaja neće biti.

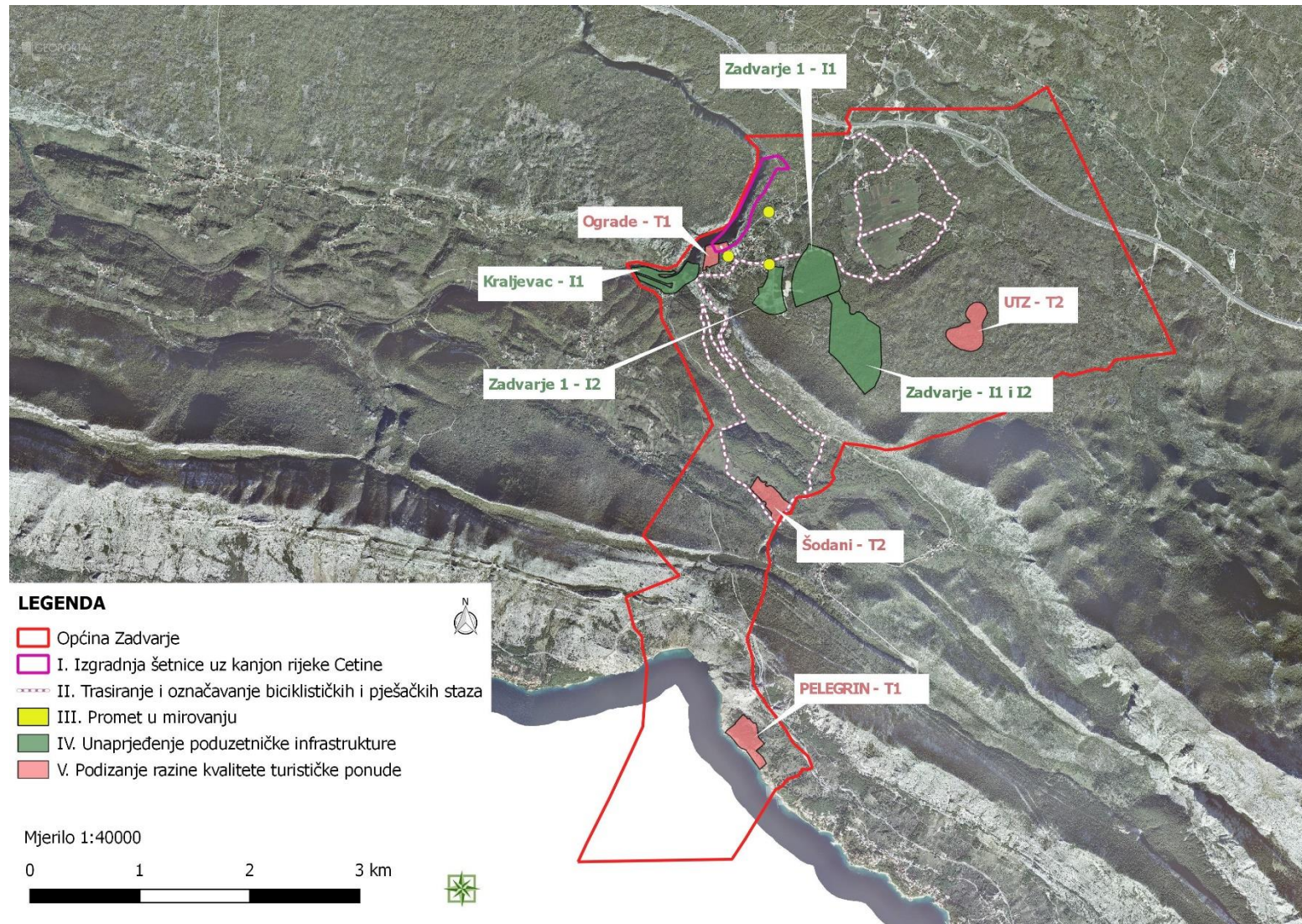
- **Klimatske promjene:**

Realizacijom planiranih mjera SRT-a Općine Zadvarje, ne očekuje se nastanak utjecaja na klimatske promjene.

Uzimajući u obzir provedenu analizu utjecaja na okoliš za šest planiranih mjera, očekuje se vjerojatnost umjerenog utjecaja na pojedine sastavnice okoliša, koje je moguće umanjiti ili eliminirati uz primjenu važećih zakonskih propisa te mjera zaštite okoliša predloženih ovom Studijom.

Provedbom mjera planiranih Strategijom razvoja turizma Općine Zadvarje mogu se očekivati pozitivni utjecaji, a najistaknutiji je pozitivan utjecaj na društveno-ekonomski razvoj i poboljšanje kvalitete života za lokalno stanovništvo ovog područja.

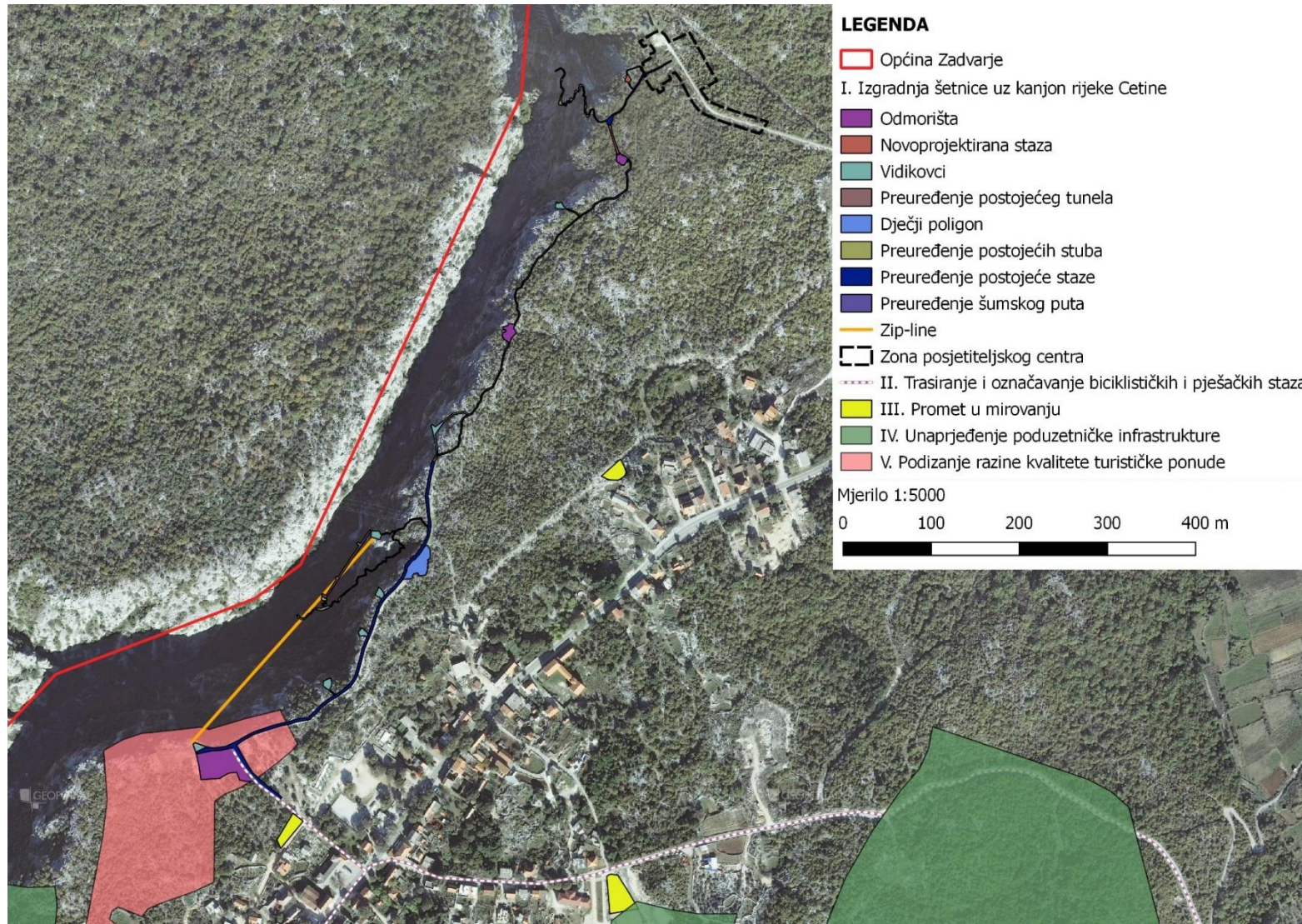

Slika 5-1 Prikaz lokacija pojedinih mjera planiranih SRT-a Općine Zadvarje, mjerilo 1:40000 (Zeleni servis d.o.o., 2020.)

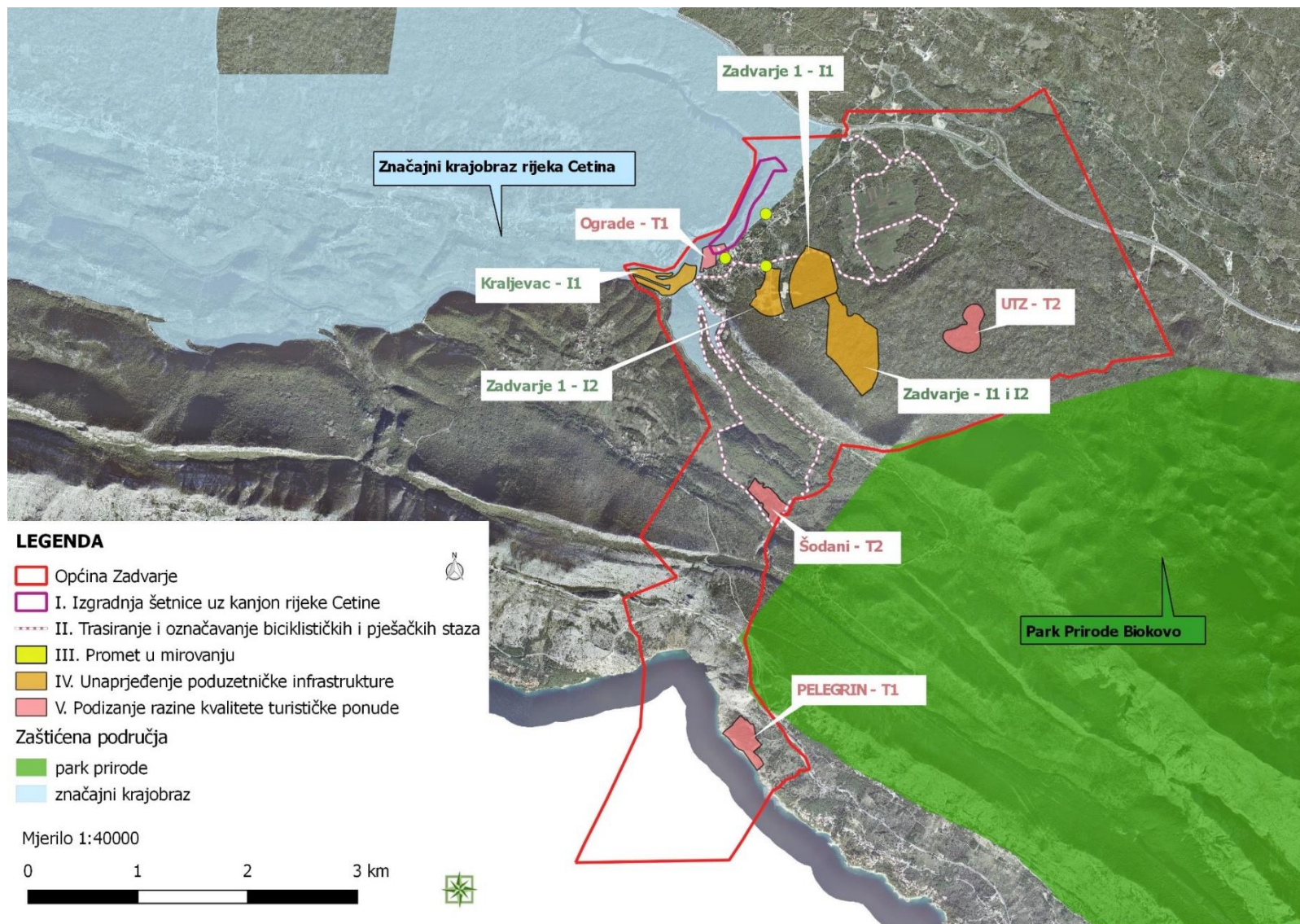

Studija strateške procjene utjecaja na okoliš za
Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine
DODATAK 1: NETEHNIČKI SAŽETAK

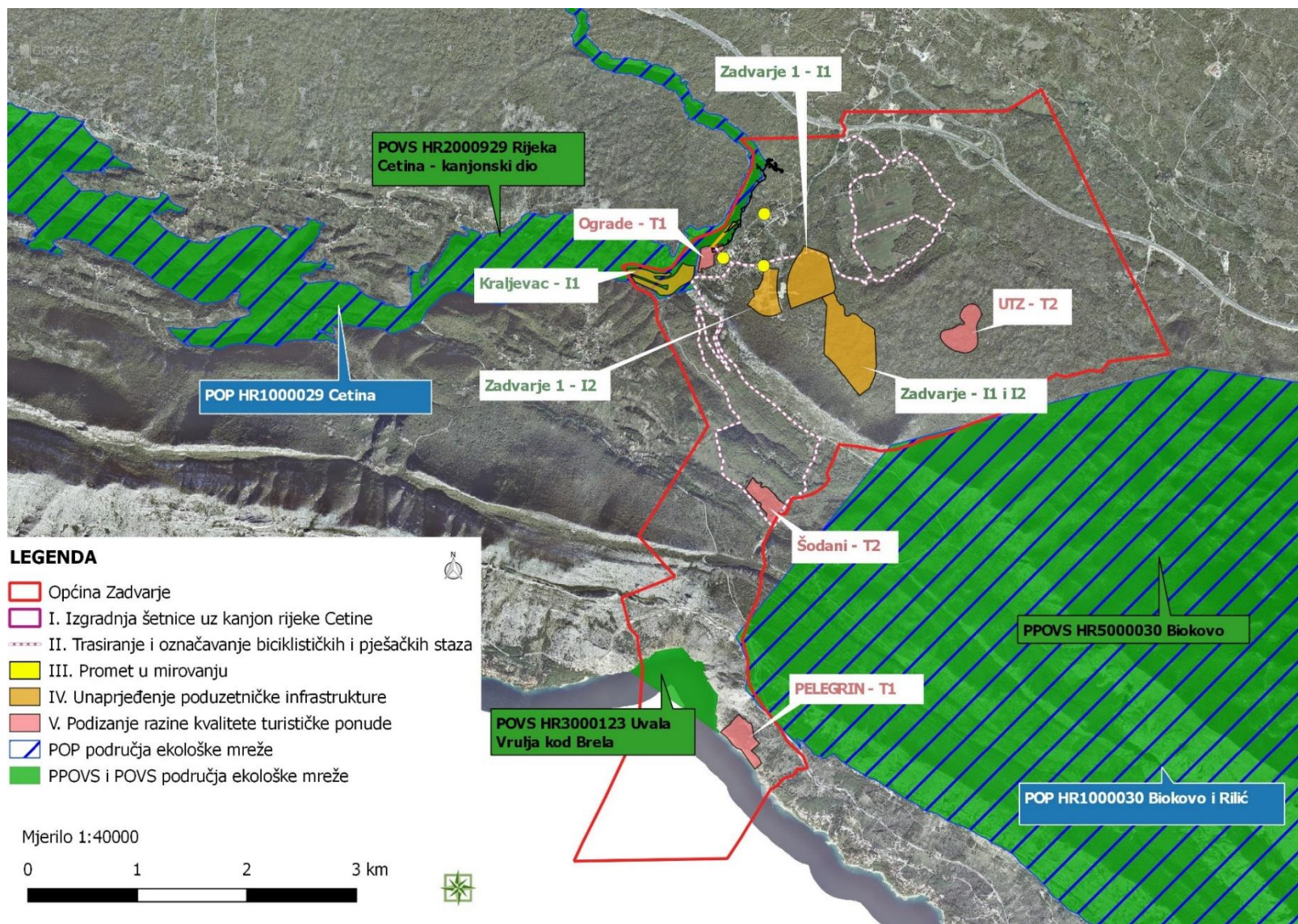
Slika 5-2 Prikaz lokacija pojedinih mjera planiranih SRT-a Općine Zadvarje, mjerilo 1:5000 (Zeleni servis d.o.o., 2020.)

Slika 5-3 Prikaz zaštićenih područja RH i lokacija pojedinih mjera planiranih SRT-a Općine Zadvarje, mjerilo 1:40000 (Zeleni servis d.o.o., 2020.)

Slika 5-4 Prikaz područja EM i lokacija pojedinih mjera planiranih SRT-a Općine Zadvarje, mjerilo 1:40000 (Zeleni servis d.o.o., 2020.)

5.1 Vjerojatnost nastanka kumulativnih utjecaja i međudnos planiranih mjera

Kumulativni utjecaji na sastavnice okoliša analizirani su na temelju mjera planiranih SRT-a Općine Zadvarje, kroz opis postojećeg stanja okoliša (poglavlje 2. Podaci o postojećem stanju okoliša i mogući razvoj okoliša bez provedbe mjera planiranih SRT-a Općine Zadvarje (SPUO SRT-a Općine Zadvarje)) i uspoređivanjem SRT-a Općine Zadvarje sa različitim Strategijama susjednih općina i gradova (poglavlje 1.5 Odnos SRT-a Općine Zadvarje s odgovarajućim Startegijama jedinica lokalne samouprave (JLS) s kojima Općina Zadvarje graniči (SPUO SRT-a Općine Zadvarje)).

Procjena vjerojatnosti nastanka kumulativnih utjecaja koja je proizašla iz ocjene pojedinačnih utjecaja planiranih aktivnosti (za koje je provedena procjena utjecaja na sastavnice okoliša) i njihovog međudnosa dana je u nastavku (Tablica 5.1-1).

Studija strateške procjene utjecaja na okoliš za
Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine
DODATAK 1: NETEHNIČKI SAŽETAK

Tablica 5.1-1 Procjena kumulativnih utjecaja, proizašla iz ocjene pojedinačnih utjecaja, svake mjere i među utjecaja planiranih mjera i međudodnosa s drugim postojećim utjecajima

Sastavnica okoliša:	Ocjena kumulativnog utjecaja:	Ocjena
Bioraznolikost	<p>Prema Karti Kopnenih nešumskih staništa, mjere planirane SRT-a Općine Zadvarje dijelom su izgrađene međutim, dijelom su planirane na stanišnim tipovima (Tirensko-jadranske vapnenačke stijene (NKS kod B.1.4.), Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci (NKS kod C.3.5), Kamenjarski pašnjaci i suhi travnjaci eumediterana i stenomediterana (NKS kod C.3.6.), Bušici (NKS kod D.3.4.), Površine stjenovitih obala pod halofitima (NS kod F.4.1.), Šume (NKS kôd E.), Kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom (NKS kod I.) te Izgrađena i industrijska staništa (NKS kod J.)). Tijekom izgradnje na predmetnom području vjerojatan je trajan, negativan kumulativni utjecaj na navedene stanišne tipove u vidu prenamjene, no obzirom na površinu koja će se prenamijeniti u odnosu na okolni istovrsni prostor i rasprostranjenost navedenih stanišnih tipova na području općine, utjecaj će biti umjereno negativan.</p> <p>Obzirom da se realizacijom planiranih mjera ne mogu izbjeći negativni utjecaji, na dio vegetacije uslijed prometovanja radne mehanizacije, može se očekivati kumulativni utjecaj manjeg značaja u vidu izuzimanja manjih površina te oštećenja vegetacije. Temeljem procijenjenih pojedinačnih utjecaja, osim privremenih utjecaja (u vidu buke i vibracije te ometanja u kretanju, hranjenju i lovu), tijekom izvođenja radova na pojedinačnim zahvatima, ne očekuje se vjerojatnost za nastanak značajnijeg trajnog kumulativnog utjecaja na strogo zaštićene vrste faune kopna (sisavci, ptice, gmazovi, kukci).</p>	<p>-1 Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja</p>
Ekološka mreža	<p>Neke od planiranih mjera SRT-a (šetnica uz Cetinu, TZ Ograde, GZ Kraljevac) se nalaze na području EM odnosno na POP području HR1000029 Cetina i POVS području HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio, dok se TZ Pelegrin nalazi uz POVS područje HR3000123 Uvala Vrulja kod Brela.</p> <p>U GZ Kraljevac nije predviđena nova izgradnja, dok je izgradnja unutar TZ Ograde (hotel, vidikovci, suvenirnice) i šetnice uz rijeku Cetinu (posjetiteljski centar, zip-line, vidikovci, odmorišta, obnova staze, dijela šumskog puta, tunela i stuba) usmjerena na turističke sadržaje.</p> <p>Očekivani utjecaji se mogu manifestirati kroz trajno zauzimanje površina kamenjarskih travnjačkih staništa, na kojima ciljne vrste mogu loviti plijen i na vrste koje naseljavaju takva staništa. Moguć je i utjecaj uslijed stradavanja ciljnih vrsta ptica, ukoliko bi se radovi izvodili u vrijeme gniježđenja. Utjecaj je moguće ublažiti na način da se radovi uklanjanja vegetacije vrše izvan razdoblja gniježđenja ciljnih vrsta ptica odnosno kada se radovi na svim mjerama ne bi izvodili istovremeno</p> <p>Utjecaj na ciljna staništa POVS područja HR3000123 Uvala Vrulja kod Brela te ciljne vrste POVS područja HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio se ne očekuju.</p>	<p>-1 Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja</p>

Studija strateške procjene utjecaja na okoliš za
Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine
DODATAK 1: NETEHNIČKI SAŽETAK

	Planirane mjere SRT-a Općine Zadvarje neće uzrokovati gubitak rijetkih i ugroženih stanišnih tipova, niti gubitak staništa strogo zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta.	
Zaštićena područja	Neke od planiranih mjera SRT Općine Zadvarje (šetnica uz Cetinu, TZ Ograde, GZ Kraljevac) nalaze se unutar zaštićenih područja RH, značajnog krajobraza - kanjona rijeke Cetine. U GZ Kraljevac nije predviđena nova izgradnja, dok je izgradnja unutar TZ Ograde i izgradnja šetnice uz rijeku Cetinu usmjerena na sadržaje koji imaju funkciju vidikovaca odnosno promocije krajobaznih vizura zaštićenog predjela kanjona rijeke Cetine. Postojeća šetnica će se oplemeniti inovativnim građevinskim i tehnološkim rješenjima koja uključuju šetnicu s vidikovcima, konstrukcije koje djelomično idu iznad kanjona, zip line preko kanjona i sl. Unutar TZ Ograde je planirana izgradnja hotela te uređenje terena (vidikovac, suvenirnice, ugostiteljski sadržaji, sanitarni čvor, prateći sadržaji izletišta: manji rekreativni sadržaji, odmorišta, šetnice i slično) te parkirališta, a sve u skladu sa odredbama za provođenje PPU Općine Zadvarje i planiranim UPU-om TZ Ograde. Tijekom projektiranja i izgradnje voditi će se računa o samom ambijentu prostora i okolišu kako se ne bi nagrdio krajobraz i mijenjala prepoznatljiva vizura ove vrijedne prostorne cjeline. Stoga, se može očekivati kumulativni utjecaj manjeg značaja.	-1 Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja
Poljoprivreda i tlo	Tlo je sastavnica okoliša na koju je vjerojatan utjecaj skoro svih planiranih mjera, osim trasiranja biciklističkih staza. Kod ostalih mjera nastati će trajan, negativan kumulativan utjecaj u vidu prenamjene površina. Međutim, obzirom da tipovi tala na području općine Zadvarje spadaju u ograničeno pogodna te privremeno i trajno nepogodna tla za obradu, navedeni utjecaj se smatra umjereno značajnim.	-1 Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja
Šumarstvo	Temeljem procijenjenih pojedinačnih utjecaja, ne očekuje se vjerojatnost za nastanak kumulativnog utjecaja na šume i šumska staništa.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Kvaliteta zraka	Kumulativni utjecaji su mogući za vrijeme izvođenja radova (ukoliko se radovi budu izvodili istovremeno), ali se ne smatraju značajnima. Uslijed korištenja planiranih mjera, kumulativni utjecaj na kvalitetu zraka se ne očekuje.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Vode	Mjere planirane SRT Općine Zadvarje nalaze se na području vodnog tijela podzemne vode JKGI_11 – CETINA. Neke od planiranih mjera nalaze se uz tijela površinske vode JKRN0002_001 Cetina, JKRN0054_001 Odvodni kanal HE Kraljevac te JKRN0237_001 Čikeševac odnosno unutar III. zone sanitarne zaštite. Primjenom adekvatnih rješenja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda kumulativni negativni utjecaji na vode se ne očekuju.	0 Vjerojatno nema utjecaja
More	Kumulativni utjecaj na priobalno vodno tijelo 0423-PSK se ne očekuje u uvjetima opremanja	0

Studija strateške procjene utjecaja na okoliš za
Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine
DODATAK 1: NETEHNIČKI SAŽETAK

	planirane TZ Pelegrin potrebnom komunalnom infrastrukturom.	Vjerojatno nema utjecaja
Krajobraz	Kumulativan utjecaj na krajobraz je vjerojatan uslijed planiranih mjera (uređenja gospodarskih i turističkih zona), jer se radi o područjima relativno velike površine u odnosu na površinu općine, od kojih je TZ Ograde i GZ Kraljevac na području, koje je zaštićeno područje RH kao značajni krajobraz. Utjecaj na krajobrazne vizure se mogu okarakterizirati kumulativno kao umjereno negativan.	-1 Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja
Stanovništvo i zdravlje ljudi	Temeljem procijenjenih pojedinačnih utjecaja, očekuje se vjerojatnost za nastanak pozitivnog kumulativnog utjecaja na stanovništvo.	+1 Vjerojatnost umjerenog pozitivnog utjecaja
Kulturno-povijesna baština	Temeljem procijenjenih pojedinačnih utjecaja, ne očekuje se vjerojatnost za nastanak kumulativnog utjecaja na kulturno-povijesnu baštinu.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Materijalna imovina i infrastruktura	Temeljem procijenjenih pojedinačnih utjecaja, očekuje se vjerojatnost za nastanak pozitivnog kumulativnog utjecaja na materijalnu imovinu i infrastrukturu.	+1 Vjerojatnost umjerenog pozitivnog utjecaja
Otpad	Intenziviranjem korištenja prostora Općine u gospodarske i turističke svrhe, vjerojatnost za nastanak većih količina otpada je izvjesna. Međutim, ukoliko se bude gospodarilo sukladno zakonskim propisima, vjerojatnost za nastanak kumulativnog utjecaja od otpada se ne očekuje.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Klima	Temeljem procijenjenih pojedinačnih utjecaja, ne očekuje se vjerojatnost za nastanak kumulativnog utjecaja na klimatske promjene.	0 Vjerojatno nema utjecaja

5.2 Mogući prekogranični utjecaji

Ne očekuje se da će mjere planirane SRT-a Općine Zadvarje imati prekogranične utjecaje zbog lokalnog karaktera planiranih mjera te zbog udaljenosti od granica sa susjednom državom.

6 MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA UKLJUČUJUĆI MJERE SPRJEČAVANJA, SMANJENJA I UBLAŽAVANJA NEPOVOLJNIH UTJECAJA PROVEDBE SRT-A OPĆINE ZADVARJE NA OKOLIŠ

6.1 Prijedlozi mjera/smjernica za ublažavanje utjecaja na okoliš

Bioraznolikost:

1. Tijekom izrade projektne dokumentacije, potrebno je odabrati tehnička rješenja, kojima će se u što većoj mjeri zaštititi i sačuvati od prenamjene ugrožena i rijetka staništa.
2. U svrhu što manje fragmentacije staništa, prilikom gradnje izvan naselja, koristiti već postojeće ceste, a nove planirati i probijati samo u slučaju kada dosadašnja infrastruktura nije dovoljna.
3. U svrhu očuvanja bioraznolikosti, koristiti autohtone vrste biljaka prilikom krajobraznog uređivanja okoliša planiranih objekata.
4. Trase planirane infrastrukture planirati izvan područja rasprostranjenosti ugroženih i rijetkih stanišnih tipova i staništa pogodnih za strogo zaštićene vrste.
5. Obale rijeke Cetine potrebno je očuvati u prirodnom stanju te je zabranjeno uklanjanje vegetacije u pojasu uz rijeku.

Poljoprivreda i tlo:

1. Prilikom građenja, pridržavati se minimalne širine radnog pojasa, a sve manipulativne površine po završetku radova dovesti u prvobitno stanje.

Šumarstvo:

1. Prilikom građenja na šumskom neizgrađenom području držati se minimalne širine radnog pojasa, a manipulativne površine smanjiti, bez dodatnog bespotrebnog zadiranja u nove površine šumskog staništa.

Vode/more:

1. Riješiti odvodnju oborinskih i ocjednih voda s prometnica i parkirališnih površina.
2. Kod projektiranja sadržaja i objekata turističkog razvoja te objekata gospodarske namjene, obavezno riješiti pitanje prikupljanja (sanitarni čvorovi), odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda.
3. Redovito održavati sustave odvodnje kako ne bi došlo do negativnog utjecaja na nadzemne i podzemne vode.
4. Prilikom uređenja obalnog pojasa TZ Pelegrin ne širiti radove bespotrebno na dio obalnog pojasa u prirodnom stanju, priobalno more i podmorje.

Krajobraz:

1. Za mjere (šetnica, TZ Ograde i TZ Pelegrin), izraditi projekte krajobraznog uređenja, koji obuhvaćaju cjelovita područja sa svim planiranim objektima i sadržajima, kako bi se svi maksimalno uklopili u okolni prostor te kako bi se zaštitile krajobrazne vizure.

2. Pri uređenju okoliša objekata, obavezno koristiti autohtonu vegetaciju, u svrhu očuvanja bioraznolikosti područja.
3. Mjere usmjerene prema novogradnji na proširenim građevinskim područjima naselja i izvan naselja, koji se planiraju kao gospodarske i poslovne građevine (turističko-ugostiteljske građevine), obavezno uskladiti s ambijentalnim karakteristikama predmetnog dijela naselja te je za njih potrebno izraditi kompletne projekte krajobraznog uređenja. Projekt krajobraznog uređenja može predvidjeti i zadržavanje prirodne autohtone vegetacije te svakako mora obuhvatiti sanaciju svim radovima narušene površine na parceli zahvata i u njezinoj okolici. Pri odabiru biljnog materijala mora se voditi računa o klimatološkim uvjetima te odabrati prilagođene autohtone vrste. Uređene zelene površine potrebno je redovito i održavati. Navedeno je posebno bitno ukoliko se nalaze unutar ili u kontaktnom području zaštićene kulturne ili prirodne cjeline.

Stanovništvo i zdravlje ljudi:

1. Prilikom radova voditi računa da se ne prekorače zakonom dopuštene razine buke, propisane Pravilnikom o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave („Narodne novine“, broj 145/04).
2. U svrhu zaštite zdravlja ljudi, potrebno je riješiti vodoopskrbu, odvodnju, pročišćavanje otpadnih voda i zbrinjavanje otpada na svim lokacijama planiranih aktivnosti, sukladno propisima.

Kulturno-povijesna baština:

1. Ako se pri izvođenju građevinskih ili nekih drugih radova naiđe na arheološko nalazište ili pojedinačni nalaz, radovi se moraju prekinuti i o nalazu bez odlaganja obavijestiti nadležni Konzervatorski odjel u Splitu.

Materijalna dobra i infrastruktura:

1. Pri izradi projektne dokumentacije, pridržavati se mjera propisanih prostorno-planskim dokumentima i uvjeta nadležnih institucija (Konzervatorskog odjela, Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Hrvatskih voda itd.).
2. Prilikom izrade projektne dokumentacije za mjere planirane na neizgrađenom području, voditi računa da se u što većoj mjeri zaštiti okoliš, tijekom gradnje i korištenja infrastrukture.

Otpad:

1. Na svim lokacijama predviđenim za posjećivanje i zadržavanje većeg broja ljudi osigurati adekvatan način prikupljanja, razvrstavanja i zbrinjavanja otpada, sukladno propisima.

6.2 Program praćenja stanja okoliša

Temeljem procijenjenih utjecaja pojedinih mjera na okoliš u okviru ovog dokumenta, a temeljem raspoložive dokumentacije i podataka o okolišu, potrebno je provoditi praćenja stanja okoliša, sukladno zakonskim odredbama.

Dodatne mjere praćenja stanja okoliša definirati će se sukladno procijenjenim utjecajima, tijekom provedbe procedura Procjene utjecaja zahvata na okoliš za planirane mjere, u skladu s važećim zakonskim propisima.

7 KRATKI PRIKAZ RAZLOGA ZA ODABIR RAZMOTRENIH ALTERNATIVI, OBRAZLOŽENJE NAJPRIHVATLJIVIJE RAZUMNE ALTERNATIVNE STRATEGIJE, PLANA ILI PROGRAMA NA OKOLIŠ UKLJUČUJUĆI I NAZNAKU RAZMATRANIH ALTERNATIVI I OPIS PROVEDENE PROCJENE, UKLJUČUJUĆI I POTEŠKOĆE (PRIMJERICE TEHNIČKE NEDOSTATKE ILI NEDOSTATKE ZNANJA I ISKUSTVA) PRI PRIKUPLJANJU POTREBNIH PODATAKA

U SRT-a Općine Zadvarje nisu razmatrana varijantna rješenja za planirane mjere, jer se radi o strateškom planskom dokumentu jedinice lokalne samouprave, u kojem se određuju ciljevi i prioriteta razvoja te mjere, realizacijom kojih se želi ispuniti svrha jačanja njenih turističkih potencijala, s posebnim naglaskom na ulogu lokalne zajednice.

U slučajevima kada Strategija razvoja turizma poboljšava stanje okoliša ili smanjuje postojeće negativne trendove u okolišu, uobičajeno je kao varijantu analizirati stanje okoliša bez donošenja Strategije. Ovakva analiza provedena je i u ovoj strateškoj studiji u poglavlju 3.2. Mogući razvoj okoliš bez provedbe SRT-a Općine Zadvarje.

Isto tako, kroz ovu stratešku procjenu nisu utvrđeni ciljevi ili mjere, koje bi mogle imati značajan negativan utjecaj na okoliš koji se ne može spriječiti ili smanjiti propisanim mjerama zaštite okoliša pa se smatra samim tim, da su i neprihvatljive za okoliš.

Stoga se provođenje planiranih ciljeva, prioriteta i mjera iz SRT-a Općine Zadvarje, uz predložene mjere zaštite okoliša smatra najprihvatljivijim varijantnim rješenjem.

8 ZAKLJUČAK

Za potrebe Općine Zadvarje, Sveučilište u Zadru, Odjel za turizam i komunikacijske znanosti i tvrtka PIN studio d.o.o. su izradili Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje za razdoblje 2019.-2025., koji se može smatrati strateškim planskim dokumentom jedinice lokalne samouprave, u kojem se određuju ciljevi i prioriteti razvoja te mjere, realizacijom kojih se želi ispuniti svrha jačanja njenih turističkih potencijala, s posebnim naglaskom na ulogu lokalne zajednice.

Strategija razvoja turizma Općine Zadvarje ima tri jednako vrijedna temeljna strateška cilja:

- 1. Unaprjeđenje javne turističke infrastrukture,**
- 2. Unaprjeđenje ljudskih potencijala i jačanje poduzetništva u turizmu i**
- 3. Razvoj sustava upravljanja turizmom i okolišem u funkciji turizma.**

Osim ovih strateških ciljeva nameće se i horizontalni cilj:

Unaprjeđenje ukupne kvalitete života u Općini Zadvarje.

U sklopu strateških ciljeva definirano je šest prioriteta te 27 mjera, kroz koje će se implementirati strateški ciljevi te ispuniti definirana vizija razvoja turizma općine Zadvarje.

U sklopu izrade SPUO za SRT-a Općine Zadvarje, provedena je analiza usklađenosti predviđenih strateških ciljeva sa strateškim dokumentima višeg reda na regionalnoj, državnoj te razini EU. Analizirana je i usklađenost planiranih mjera s važećom prostorno-planskom dokumentacijom. Razmatrano je postojeće stanje pojedinih sastavnica okoliša te su definirani postojeći problemi za pojedine sastavnice okoliša. Također je razmatran i razvoj pojedinih sastavnica okoliša, ukoliko se ne provedu mjere planirane SRT-a te mogući pojedinačni i kumulativni utjecaji svih planiranih mjera.

Od ukupno 27 planiranih mjera, definiranih kroz prioritete za sva tri strateška cilja, za 19 se ne očekuje vjerojatnost nastanka negativnih utjecaja na okoliš. Za šest planiranih mjera se zbog potrebe provedbe određenih aktivnosti tijekom građenja ili korištenja, obzirom na njihove karakteristike te položaj u prostoru ne isključuje vjerojatnost nastanka negativnih utjecaja na neku od sastavnica okoliša te su one analizirane u Poglavlju 6.2. (SPUO SRT-a Općine Zadvarje).

Procjenom mogućih utjecaja na okoliš, mjere predviđene SRT-a Općine Zadvarje, utvrđeno je sljedeće:

- **Bioraznolikost:**

Procjenom utjecaja planiranih mjera na bioraznolikost, za neke mjere (1.1.2. Trasiranje i označavanje biciklističkih i pješačkih staza, 1.1.5. Izrada prometne studije, regulacija prometa i prometa u mirovanju, 2.1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture – GZ Kraljevac i Zadvarje 1 te 2.5. Razvoj komunalne infrastrukture) se može zaključiti da neće imati utjecaje na bioraznolikost, obzirom da su već izgrađene ili su predviđene na i u postojećim koridorima prometnica odnosno unutar izgrađenih dijelova naselja.

Tijekom izgradnje planiranih mjera (I. Izgradnja šetnice uz kanjon rijeke Cetine, 2.1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture i 2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude) vjerojatan je trajan utjecaj na sljedeće stanišne tipove (Tirensko-jadranske

vapnenačke stijene (NKS kod B.1.4.), Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci (NKS kod C.3.5), Kamenjarski pašnjaci i suhi travnjaci eumediterana i stenomediterana (NKS kod C.3.6.), Bušici (NKS kod D.3.4.), Površine stjenovitih obala pod halofitima (NS kod F.4.1.), Šume (NKS kôd E.), Kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom (NKS kod I.) te Izgrađena i industrijska staništa (NKS kod J.)) u vidu prenamjene, no obzirom na površinu koja će se prenamijeniti u odnosu na okolni istovrsni prostor i rasprostranjenost navedenih stanišnih tipova na području općine, utjecaj će biti umjereno negativan. Trajnim zauzimanjem što manjih površina navedenih stanišnih tipova te smanjenjem manipulativnih površina na tim stanišnim tipovima, trajni umjereno negativni utjecaji dodatno će se umanjiti.

S obzirom da su staništa na kojima se planira formiranje novog građevinskog područja široko rasprostranjena na okolnom području, prenamjena staništa ne bi trebala u značajnijoj mjeri utjecati na dostupnost plijena navedenih strogo zaštićenih vrsta ili na njihovo nastanjanje okolnih područja. Tijekom izvođenja građevinskih radova vjerojatan je negativan utjecaj i na strogo zaštićene vrste biljaka, ukoliko se nalaze unutar područja izvođenja radova odnosno vjerojatan je privremen, negativan utjecaj u vidu buke i vibracija na strogo zaštićene vrste ptica i sisavaca koje ovo područje koriste za obitavanje ili lov plijena; vodozemaca, gmazova i leptira koji se tu mogu zateći te će navedene vrste izbjegavati predmetno područje.

Tijekom korištenja planiranih mjera dodatni utjecaji na navedena staništa i na strogo zaštićene vrste se ne očekuju.

- **Ekološka mreža:**

Većina planiranih mjera nalazi se izvan područja ekološke mreže.

Međutim, dio planiranih mjera (I. Izgradnja šetnice uz kanjon rijeke Cetine i 2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude-TZ Ograde) malim dijelom svog obuhvata nalaze se na području ekološke mreže, na POP području HR1000029 Cetina i POVS području HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio.

Očekivani utjecaji se mogu manifestirati kroz trajno zauzimanje površina ciljnog kamenjarsko travnjačkog staništa i na vrste koje naseljavaju ili se hrane na spomenutom staništu. Moguć je i utjecaj uslijed stradavanja ciljnih vrsta ptica, ukoliko bi se radovi izvodili u vrijeme gniježđenja.

Obzirom da se radi o izgradnji na relativno maloj površini, vjerojatnost za pojedinačan utjecaj ove mjere na ciljne vrste područja POP i ciljna staništa područja POVS EM se ocjenjuje kao umjereno negativni. Taj utjecaj je moguće ublažiti mjerama zaštite odnosno na način da se radovi uklanjanja vegetacije vrše izvan razdoblja gniježđenja ciljnih vrsta ptica, odnosno da se radovi provode u razdoblju od 15. kolovoza do 1. veljače.

- **Zaštićena područja:**

Većina planiranih mjera nalazi se izvan zaštićenih područja RH. Međutim, dio planiranih mjera (I. Izgradnja šetnice uz kanjon rijeke Cetine i 2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude-TZ Ograde) nalaze se unutar zaštićenih područja RH, značajnog krajobraza kanjona rijeke Cetine. Na spomenutom području planirana je obnova šetnice te izgradnja turističko-rekreativnih sadržaja, a sve u skladu sa odredbama za provođenje PPU Općine Zadvarje i UPU-om TZ Ograde. Tijekom projektiranja i izgradnje voditi će se računa o samom ambijentu prostora i okolišu kako bi se umanjio negativni utjecaj, odnosno kako se ne bi nagrdio krajobraz i mijenjala prepoznatljiva vizura ove vrijedne prostorne cjeline.

- **Poljoprivreda i tlo:**

Prema Pedološkoj karti RH planirane mjere (2.1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture i 2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude) nalaze se na tipu tla: antropogena fliških i krških sinklinala i kolvija, rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima, antropogena na kršu te smeđe na vapnencu. Ovi tipovi tala spadaju u tla ograničene pogodnosti odnosno trajno nepogodna tla. Planiranim mjerama može se očekivati utjecaj na tlo izuzimanjem dijela tla za izgradnju objekata. Utjecaj je trajan i umjereno negativan obzirom da se radi o većoj površini tla koja će se prenamijeniti iako karakteristike tala i njihova široka rasprostranjenost na području općine, utjecaj umanjuju.

- **Šumarstvo:**

Realizacijom dijela mjera (2.1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture i 2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude) odnosno izgradnjom planiranih objekata doći će do prenamjene dijela šuma i šumskog zemljišta te se očekuje umjereno negativan utjecaj. Utjecaj na šume je moguće umanjiti primjenom propisanih mjera zaštite, odnosno načinom gradnje (uvjeti gradnje propisani su prostorno planskom dokumentacijom); vodeći računa da se građevine planiraju tako da zauzimaju što manje površina šuma i šumskog zemljišta.

- **Kvaliteta zrak:**

Procjenom utjecaja planiranih mjera na kvalitetu zraka, ne očekuje se vjerojatnost nastanka značajnijih utjecaja na kvalitetu zraka.

- **Vode:**

Cijela općina Zadvarje pa tako i mjere planirane SRT-a Općine Zadvarje nalaze se na području vodnog tijela podzemne vode JKGI_11 – CETINA čije je ukupno stanje okarakterizirano kao dobro. Neke od planiranih mjera nalaze se uz tijela površinske vode: JKRN0002_001 Cetina čije je konačno stanje okarakterizirano kao loše, JKRN0054_001 Odvodni kanal HE Kraljevac čije je konačno stanje okarakterizirano kao dobro te JKRN0237_001 Čikeševac čije je stanje okarakterizirano kao vrlo dobro odnosno unutar III. zone sanitarne zaštite. Procjenom utjecaja smatra se da planirane mjere neće imati značajan negativan utjecaj na vodna tijela ukoliko se primjenjuju adekvatna rješenja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na koji će se priključiti svi planirani objekti te će se na taj način osigurati prikupljanje i zbrinjavanje otpadnih voda, sukladno propisima. Mjerom 3.2.5. Izgradnjom komunalne infrastrukture i primjenom adekvatnih rješenja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda će se spriječiti negativni utjecaji na vode.

- **Krajobraz:**

Procjenom utjecaja planiranih mjera na krajobraz, za neke (1.1.2. Trasiranje i označavanje biciklističkih i pješačkih staza, 1.1.5. Izrada prometne studije, regulacija prometa i prometa u mirovanju te 2.5. Razvoj komunalne infrastrukture) se može zaključiti da neće imati značajnije utjecaje na krajobrazne vizure, obzirom da su predviđene na i u postojećim koridorima prometnica odnosno unutar izgrađenih dijelova naselja. Utjecaj na krajobraz je vjerojatan uslijed planiranih mjera (uređenja gospodarskih i turističkih zona), jer se radi o područjima relativno velike površine u odnosu na površinu općine. Utjecaj na krajobrazne vizure se mogu okarakterizirati kao umjereno negativne te ih je moguće umanjiti primjenom propisanih mjera zaštite, odnosno načinom gradnje (uvjeti gradnje propisani su prostorno planskom dokumentacijom); vodeći računa da se planirane građevine u što većoj mjeri uklupe u vizure šireg područja.

- **Stanovništvo i zdravlje ljudi:**

Provedbom većine planiranih mjera iz SRT-a Općine Zadvarje, očekuju se direktan ili indirektan (sekundarni) pozitivni utjecaji na stanovništvo i zdravlje ljudi.

- **Kulturno - povijesna baština:**

Procjenom utjecaja na kulturno-povijesnu baštinu može se zaključiti da provedbom mjera iz SRT-a Općine Zadvarje neće nastati negativan utjecaj na kulturno-povijesnu baštinu općine Zadvarje. Jedna planirana mjera (1.1.5. Izrada prometne studije, regulacija prometa i prometa u mirovanju) nalazi se na granici kulturnog dobra upisanog u Registar nepokretnih kulturnih dobara kao Kulturno-povijesna cjelina Zadvarje dok druga planirana mjera (2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponuda (TZ Šodani)) prati sjevero-istočni rub kulturnog dobra županijskog značaja – arheološka zona Dubci-Zvizda-Zadvarje. Prilikom izgradnje potrebno je poštivati mjere zaštite (uvjete konzervatora) i pridržavati se minimalne širine radnog pojasa te utjecaja na kulturno-povijesnu baštinu neće biti.

- **Materijalna imovina i infrastruktura:**

Analizom utjecaja planiranih mjera kroz sva 3 strateška cilja, na stanje imovine i infrastrukture, možemo zaključiti da se provedbom većine očekuju direktni pozitivni utjecaji na infrastrukturu, posebno provedbom mjera vezanih za 1.1.5. Izrada prometne studije, regulacija prometa i prometa u mirovanju, 2.1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture, 2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponuda i 2.5. Razvoj komunalne infrastrukture.

- **Otpad:**

Realizacijom većine mjera doći će do stvaranja novih količina otpada. Intenzitet ovog utjecaja ovisi o pravilnom gospodarenju otpadom. Ukoliko se nastalim otpadom bude gospodarilo sukladno zakonskim propisima, negativnog utjecaja neće biti.

- **Klimatske promjene:**

Realizacijom planiranih mjera SRT-a Općine Zadvarje, ne očekuje se nastanak utjecaja na klimatske promjene.

Uzimajući u obzir provedenu analizu utjecaja na okoliš za šest planiranih mjera, očekuje se vjerojatnost umjerenog utjecaja na pojedine sastavnice okoliša, koje je moguće umanjiti ili eliminirati uz primjenu važećih zakonskih propisa te mjera zaštite okoliša predloženih ovom Studijom.

Provedbom mjera planiranih Strategijom razvoja turizma Općine Zadvarje mogu se očekivati pozitivni utjecaji, a najistaknutiji je pozitivan utjecaj na društveno-ekonomski razvoj i poboljšanje kvalitete života za lokalno stanovništvo ovog područja.